

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Studijní program: N4106 Zemědělská specializace

Studijní obor: Pozemkové úpravy a převody nemovitostí

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Možnosti využití pozemkových úprav jako nástroje pro správné
myslivecké hospodaření

Vedoucí práce:

Ing. Jana Šťastná, Ph.D.

Autor:

Bc. Tomáš Matuška

České Budějovice, 2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš MATUŠKA**
Osobní číslo: **Z13557**
Studijní program: **N4106 Zemědělské specializace**
Studijní obor: **Pozemkové úpravy a převody nemovitostí**
Název tématu: **Možnosti využití pozemkových úprav jako nástroje pro správné myslivecké hospodaření.**

Zadávatel katedra: **Katedra krajinného managementu**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Cílem práce je zpracovat komplexní literární řešení týkající se dané problematiky. A v experimentální části studium porovná, jak se zlepšují podmínky pro myslivecky obhospodařované druhy zvěře při navrhování pozemkových úprav a zaměří se na řešení co nejlepšího využití PU právě při mysliveckém hospodaření.

Metodika:

V práci se zaměříte na zpracování podrobné literární rešerše dané problematiky. K vypracování rešerše využijte nejméně 7 zahraničních zdrojů. V experimentální části v první fázi zmapujte stav vybrané honitby před vstupem do pozemkové úpravy. V další fázi zhodnoťte navrženou pozemkovou úpravu a vyhodnoťte jaký má PU vliv na užitivost honitby, popř. navrhněte jak ještě zlepšit užitivost této honitby. Student výsledky zpracuje graficky a do tabulek a následně je všechny okomentuje a v diskuzi zkonfrontuje s ostatními.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **60 stran textu**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

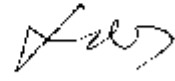
Využití odborných recenzovaných a impaktovaných časopisů Feehan J, Gillmor DA, Cullen N 2005 Effects of an agri-environment scheme on farmland biodiversity in Ireland. Agric. Ecosyst. Environ. 107 (2-3): 275-286.
Havránek, F., Bukovjan, K., 2006: Škody zvěří v minulosti a v současných lesních ekosystémech. VÚLHM In. Zpravodaj ochrany lesa, sv.12, s.24-30, ISSN 1211-9342, ISBN 80-86461-63-7
Havránek, F., Hučko, B., Píntř, J.: Návrh metodiky pro inventarizaci škod zvěří a využití získaných dat. Reports of forestry research, 1/2007, ISSN: 0322-9688

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana ŠTĀSTNÁ, Ph.D.**
Katedra krajinového managementu

Datum zadání diplomové práce: **9. ledna 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2015**

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. Sc. r.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZPRAVODAJSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentůva 74
370 05 České Budějovice
I.S.

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 9. ledna 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 17. 4. 2015

.....
Bc. Tomáš Matuška

Poděkování:

Touto cestou děkuji vedoucí mé diplomové práce ing. Janě Šťastné, Ph.D. za, odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracovávání práce.

Abstrakt:

V diplomové práci jsou popsány pojmy týkající se pozemkových úprav a mysliveckého hospodaření od historie až po současnost. Práce obsahuje možnosti využití pozemkových úprav jako nástroje pro správné myslivecké hospodaření. Dále práce pojednává o dotacích, týkajících se touto problematikou, biopásech, a dalších opatřeních k tvorbě a ochraně životního prostředí.

Klíčová slova:

Pozemkové úpravy, myslivost, dotace, biopásy, tvorba a ochrana životního prostředí.

Abstract:

The thesis describes the concepts related to land consolidation and hunting management, from history to the present. The work includes the possibility of using land consolidation as a tool for good game management. Furthermore, the work deals with subsidies relating to this issue, Bio-belts, and other measures for the creation and protection of the environment.

Keywords:

Landscaping, hunting, subsidies, bio-belts, creation and environmental protection.

Obsah

1 ÚVOD	9
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE	10
2.1 Definice pojmu pozemkové úpravy	10
2.2 Účel pozemkových úprav	10
2.3 Cíle pozemkových úprav	11
2. 4 Historie pozemkových úprav	12
2.4.1 Počátky evidence užívání půdy	12
2.4.2 Berní ruly	14
2.4.3 Josefovský katastr	16
2.4.4 Tereziánsko – Josefovský katastr	16
2.4.5 Stabilní katastr	17
2.4.6 Pozemkový katastr	17
2.4.7 Jednotná evidence půdy	18
2.4.8 Evidence nemovitostí	19
2.4.9 Katastr nemovitostí České republiky	19
2.5 Současné provádění pozemkových úprav	20
2.5.1 Rozdělení pozemkových úprav	21
2.5.2 Komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)	21
2.5.3 Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ)	21
2.5.4 Pozemkové úpravy a společná zařízení	22
2.6 Historie zemědělského hospodaření	24
2.6.1 Současný stav zemědělského hospodaření v České republice	25
2.6.2 Myslivecké hospodaření v České republice	26
2.7 Myslivost	28
2.7.1 Historie lovu zvěře	29
2.7.2 Historie myslivosti v České republice	30
2.7.3 Honitba jako životní prostředí pro zvěř	31
2.8 Dotační politika	32
2.8.1 Zvěrná políčka	36
2.8.2 Biopásy	36
3 CÍLE	40
4 MATERIÁL	41

4.1 Katastrální území obce Přídolí	41
4.1.1 Zemědělská výroba	42
4.1.2 Lesní výroba	43
4.1.3 Myslivost a rybářství	43
4.2 Geologické poměry	43
4.3 Půdní poměry	44
4.4 Hydrologické poměry	45
4.5 Klimatické poměry	45
4.6 Srážkové poměry	46
4.7 Fenologické poměry	47
4.8 Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí	47
4.8.1 Vymezení kostry ekologické stability.....	48
5 METODIKA	49
5.1 Zpracování literární rešerše	49
5.2 Výběr katastrálního území.....	49
5.3 Podklady	50
5.4 Terénní průzkum	52
6 VÝSLEDKY A DISKUZE.....	56
6.1 Cestní síť	57
6.2 Vodohospodářská opatření	57
6.3 Protierozní opatření	58
6.4 Opatření k tvorbě a ochraně životního prostředí	58
6.5 Návrh biopásů v k.ú. Přídolí.....	61
6.5.1 Biopás č. 1.....	61
6.5.2 Biopás č. 2.....	62
7 ZÁVĚR.....	66
Seznam literatury	67
Odborná literatura.....	67
Legislativa	69

1 ÚVOD

Diplomová práce pojednává o možnosti využití pozemkových úprav jako o nástroji pro správné myslivecké hospodaření. Práce nás seznamuje s problematikou pozemkových úprav a mysliveckého hospodaření od historických počátků až po současnost. Polemizuje nad možností využití dotací pro zlepšení úživnosti honiteb, díky zařazení biopásů a zvěřních políček do prvků používaných k tvorbě a ochraně životního prostředí v rámci pozemkových úprav.

Podnětem tohoto tématu diplomové práce byla otázka, zda-li současné provádění pozemkových úprav myslí v dostatečné míře na naši volně žijící zvěř a snaží se jí přes tento opravný nástroj vrátit území, jejího kdysi přirozeného prostředí.

Zaměřit se na tento problém je jistě na místě, neboť, ne vždy, je pro naši zvěř, která žije v námi přeměňované krajině správné, to co děláme.

Snažil jsem se zvýšit povědomí o správném provádění pozemkových úprav s ohledem na zvýšení úživnosti honiteb a správném mysliveckém hospodaření se zvěří.

Tato práce by mohla inspirovat myslivecké spolky, aby se zapojily v budoucnu do probíhajících pozemkových úprav a svými připomínkami ovlivnily tyto krajinářské úpravy.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Definice pojmu pozemkové úpravy

Základní vymezení pojmu pozemkové úpravy je uvedeno v zákoně č. 229/1991 Sb., § 19, odst. 1, kde se stanoví, že pozemkovými úpravami jsou změny v uspořádání pozemků v určitém území provedené za účelem vytvoření půdně ucelených hospodářských jednotek podle potřeb jednotlivých vlastníků půdy a s jejich souhlasem a podle celospolečenských požadavků na tvorbu krajiny, životního prostředí a na investiční výstavbu (ZÁKON č. 229/1991 Sb.).

Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu (souboru popisných a geodetických informací) a jako nezbytný podklad pro územní plánování (ZÁKON č. 139/2002 Sb.).

Pozemkové úpravy jsou formou krajinného plánování, slouží k zabezpečení racionálního využívání a ochrany krajiny prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření (SKLENIČKA, 2003).

2.2 Účel pozemkových úprav

Pozemkové úpravy jsou jedním z nejúčinnějších prostředků postupného zvyšování rozmanitosti struktury krajiny, čímž v důsledku přispívají mj. i ke zvýšení její ekologické stability. Jejich prostřednictvím lze též vytvořit vlastnické předpoklady pro realizaci všech krajinnotvorných opatření pro území řešeného katastru.

Jedním cílem je vytvoření územních (prostorových) předpokladů pro zpřístupnění, racionální využívání a ochranu zemědělského půdního fondu. To vše cestou úpravy (směny) vlastnických vztahů k jednotlivým pozemkům, nemyslí se tím další vytváření rozsáhlých bloků, ale scelování ve smyslu vlastnickém, kdy např. vlastník na počátku disponuje několika pozemky rozptýlenými po celém katastru, z nichž některé navíc nejsou přístupné, zatímco po provedení pozemkové úpravy jsou mu tyto pozemky v adekvátní výměře, kvalitě (bonitě) a lokalitě vydány v jednom či několika dobře přístupných pozemcích. Tím druhým, v žádném případě neméně významným cílem, je ochrana a obnova krajiny a přírodních zdrojů. Pozemkové úpravy nejen, že vlastnicky rozpracovávají opatření k ochraně přírody a krajiny daná jinými formami krajinného plánování (např. ÚSES, revitalizace, územní plán,...), ale především disponují nástroji, díky kterým mohou navrhnout, případně dotvářet ucelený polyfunkční krajinný systém (SKLENIČKA, 2003).

Aby měl celý náročný proces smysl, jsou na konci PÚ nově určené pozemky vytyčeny a hraniční body stabilizovány hraničními znaky. Způsob stabilizace je předepsán vyhláškou č. 26/2007 Sb. kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb. a zákon č. 344/1992 Sb., jak vyplývá ze změn provedených ve vyhlášce č. 164/2009 Sb. (KUDLÁČEK, 2010).

2.3 Cíle pozemkových úprav

Naprostá většina cílů pozemkových úprav je definována v §19 zákona č. 229/1991 Sb. a podrobněji v §2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, přesto je můžeme doplnit a vyjmenovat:

- scelení roztráštěné držby jednoho vlastníka do menšího počtu větších pozemků
- rozdělení pozemků ve spoluvlastnictví více vlastníků, pokud je to s ohledem na cíle pozemkových úprav vhodné
- zabezpečení přístupnosti pozemků
- vyrovnání hranic pozemků

- uspořádání vlastnických práv a s nimi souvisejících věcných břemen
- zajištění podmínek pro zlepšení životního prostředí
- ochrana a zúrodnění půdního fondu
- zlepšení podmínek pro vodní hospodářství
- prostorové a funkční uspořádání pozemků
- zvýšení ekologické stability krajiny
- obnova katastrálního operátu
- podklad pro územní plánování
- změna přístupu dalších generací k půdě (ZÁKON č. 229/1991 Sb.)

2. 4 Historie pozemkových úprav

2.4.1 Počátky evidence užívání půdy

V širším významu je pozemkovými úpravami každý lidský vědomí zásah do krajiny vyvolaný jinými než pouze základními existenčními důvody, s cílem vytvoření podmínek pro racionální uspořádání vlastnických vztahů k zemědělským a lesním pozemkům s ohledem na hospodaření a na potřeby krajiny, včetně realizace společných zařízení, což vede k uspokojení potřeb (někdy jen jejich části) organizované společnosti a k ekonomickému zisku (BURIAN a kol., 2011).

V počátcích feudálního období byla půda a zemědělská výroba prakticky jediným zdrojem pravidelných příjmů panovníka a jemu podřízené šlechty. Souhrn vyšších příjmů samozřejmě ovlivňoval mechanismus předpisu daně, a proto mu byla věnována neustálá pozornost. Katastr historicky vznikl především jako berní instrument a jeho fiskální účel byl po mnoho staletí účelem jediným (BUMBA, 2007).

To vedlo k zvyšování podílu režijního hospodářství šlechty a k velkému rozvoji těch odvětví, která nevyžadují soustavnou práci velkého množství lidí. Bylo to u nás rybníkářství, chov ovcí, v krajním případě i spontánní zalesňování (LÖW, MÍCHAL, 2001).

Feudálové, kteří půdu vlastnili, mohli pokračovat v jejím rozšiřování jen s využitím cizí pracovní síly. Hlavně v období tzv. velké kolonizace (12. - 14. století) přicházejí němečtí a holanďtí kolonisté. Noví osídlenci nejprve museli složit zákupní poplatek, pak obdrželi prostřednictvím lokátorů pozemky k výstavbě osídlení i k obdělávání a na čas („po dobu zabydlení“) byli osvobozeni od naturálních či finančních břemen. Teprve potom se stejně jako starousedlíci, stali pravidelnými daňovými poplatníky (BUMBA, 2007).

Zakládání nových vesnic a organizace k nim patřícího půdního fondu byla svěřena tzv. lokátorovi (TOMAN, 2006). Lokátoři dostali od místního majitele pozemků (feudála) půdu, kterou museli v určité době splatit. Museli si najít dostatek zájemců o tuto půdu a v závislosti na terénních poměrech, vlastnostech půdy a hydrografické síti zvolit umístění zástavby, polí, pastvin a lesních pozemků. Tehdejší činnost lokátorů při zakládání nových vesnic byla prvním velkým budováním a přetvářením krajiny. Lokátoři byli první krajinní inženýři (VLASÁK, BARTOŠOVÁ, 2007). Měřičské činnosti zajišťované lokátorem vůbec nesouvisely s tvorbou technického podkladu – mapy – jakožto exaktní pomůcky k předpisu daní. Lokátorovu činnost bychom podle dnešní terminologie nazvali spíše vytyčováním hranic pozemků či obvodu zastavění než jejich zaměřováním. K tvorbě map pro daňové účely bylo v těch dobách ještě hodně daleko (BUMBA, 2007).

Ve 14. století byl již dostatek pracovních sil, zájem o ně u feudálů ochabuje (BURIAN A kol., 2011) a počátkem 15. století je velká kolonizace v podstatě skončena (TOMAN, 2006).

Pozemkové úpravy v období velké kolonizace (12. – 14. stol.) jsou nejdůležitější etapou vývoje tohoto oboru do 19. století (NĚMČENKO, 1967).

Vzestup režijních velkostatků pro české země před Bílou horou byl příznačný. Drobná rytířská šlechta, která dosáhla v době husitské a Jiříka z Poděbrad vrcholu své hospodářské a politické moci, od konce 15. století upadá v soutěži s velkostatky. Nejpočetnějšími hospodářskými podniky byly tzv. poplužní dvory), které byly pozůstatkem z dob roztříštěné držby, kdy na drobných statcích hospodařili početní nižší feudálové (vladykové, zemani) způsobem, který se valně nelišil od poddanské usedlosti. Ve sledovaném období se však ocitlo v rukou královské komory, církve (již ovšem mnohem méně) a 13 aristokratických rodů zhruba 40%

všech poddanských usedlostí v království, a těsně před začátkem války třicetileté vlastnilo už polovinu obdělávané půdy v Čechách 11 nejbohatších šlechtických rodin (PETRÁŇOVI, 2000).

V roce 1618 začala třicetiletá válka. Jako obvykle nejvíce doplatili na válku ti nejprostší. Uvádí se, že v těch dobách odevzdávali sedláci až 74 % svého hrubého výnosu v podobě kontribucí, renty, církevního desátku a holdu; pouze 24 % toho, co vyrobili, zbývalo na živobytí rodiny, ale hlavně k reprodukci výroby. Souhrnné daňové břemeno bylo rozděleno následovně: zhruba 55 % daní patřilo státu, tedy králi, 41 % vrchnosti a přibližně 4 % církvi (po bitvě na – Bílé hoře pochopitelně katolické). Navíc sedláci odevzdávali ročně asi 150 dnů bezplatné robotní práce (BUMBA, 2007).

Válka rozdělila Evropu na dva nesmiřitelné tábory, bojující o přerozdělení nových bohatství – jak ze zámoří, tak (a ve střední Evropě především) ze zabraného církevního majetku. Po prohraném povstání českých šlechtických stavů byly v Čechách a na Moravě panovníkem zkonfiskovány tři čtvrtiny jejich panství. V druhé fázi pak došlo k velké vlně „privatizace“ se všemi doprovodnými jevy. Výsledkem byla zcela změněná struktura šlechtického stavu a vznik obrovských panství nejúspěšnějších šlechticů. Oproti dnešním představám však „cizí“ šlechty přišlo do země mnohem méně než v minulém období. Druhá polovina 17. století přináší celému našemu území postupnou a bolestnou obnovu devastovaného hospodářství. Po těžkých populačních ztrátách války třicetileté chyběly na venkově po dvě generace pracovní síly a ještě okolo roku 1685 byla v českých zemích řádově pětina poddanské půdy zcela opuštěná a zarůstala lesem (LÖW, MÍCHAL, 2003).

2.4.2 Berní ruly

První pobělohorské soupisy majetku, sloužící vypsání daní (v Čechách tzv. berní rula 1653 - 1656, na Moravě tzv. lánový rejstřík 1656 - 1658), (LÖW, MÍCHAL, 2003).

Sněm zároveň nařídil sestavit nové seznamy poplatníků podle nových příznávacích listů. Ty měly přezkoumat stavovské vizitační (shledávací) komise při tzv. „jenerální vizitaci“ a zjišťovat statek od statku a panství od panství počet poddaných a jejich platební schopnost a kromě toho „očitě shlédnout“ všechna pole a

přepočítat dobytek. V roce 1654 tedy spatřila světlo světa První berní rula (též rula) neboli První rustikální katastr. První berní rula jako výsledek „jenerální vizitace“ byla už neodkladným opatřením berní správy, aby se jednou dozvěděla, kolik má každé panství poddaných, jaká je rozloha nesvobodné zdanitelné půdy a která je to půda. Vrchnosti ve svých příznáních rády šidily a poplatnou půdu připojovaly do té doby ke své jako svobodnou. Po roce 1654, tj. po založení První berní ruly to již nebylo možné (BUMBA, 2006).

Druhá berní rula z r. 1684 přinesla zlepšení podle dvou reforem Kinského z r. 1683 a 1684. Kinský vycházel z výměry půdy jako základu pro stanovení daně. V první reformě r. 1683 upravil základní berní jednotku „osedlost“ s přihlédnutím k výnosnosti a odstranil tak výstřelky v přetížení i v neoprávněné mírnosti ocenění osedlostí. Rulu zlepšil ještě v roce 1684 druhou berní reformou započítáváním pustých polí jen poloviční výměrou. Poněvadž berní rula byla podkladem pro všechny přímé daně, začala daňová tíha sama ukazovat, kde odhad je nespravedlivý a neúnosný (DRÁPELA, PODHRÁZSKÝ, STAŇOCH, TAJOVSKÁ, 2005).

Berní ruly představují první soupisy všech pozemků na území celých Čech. Příznání byla podávána vrchností a obsahovala soupis veškerých obcí, poddanských usedlostí s relativně podrobnými údaji o pozemcích luk a polí, které k nim náležely spolu s údaji o stavech dobytka, řemeslech a dalších činnostech poddaných (SKLENIČKA, 2003).

Berní rulu a lánové rejstříky nahradil v letech 1748-1757 tzv. první tereziánský katastr, který evidoval pro daňové účely poddanské usedlosti s uvedením rozlohy a bonity půdy i další výtěžkové možnosti (tzv. rustikál). Druhý tereziánský katastr (1759) již evidoval pro účely zdanění též půdu a příjmy vrchnosti, duchovenstva a měst (tzv. dominikál), čímž byl vytvořen základ pro definitivní konec stavovského zřízení (LÖW, MÍCHAL, 2001).

Roku 1775 Marie Terezie pověřuje F. A. Raaba provedením jeho návrhu aboliční soustavy na území Čech a Moravy (TOMAN, 2006). Podstatou raabizace bylo dělení půdního fondu velkostatků a jeho přidělování drobným uchazečům, přičemž robota se převáděla na stále každoroční platy peněžní nebo naturální. Provedení raabizace bylo nařízeno na panstvích komorních a církevních; na soukromých panstvích se raabizace uskutečňovala jen tam, kde s ním souhlasila

vrchnost a 2/3 poddaných. Na území Čech bylo raabizováno 147 panství, na Moravě 69 a bylo přitom založeno 128 nových vsí. Projekční raabizační práce se prováděly na mapách, které byly pro tento účel vyhotoveny na zájmových lokalitách stolovou metodou. Výsledkem raabizace byla raabizační mapa a obsáhlý písemný elaborát typu písemné části dnešní evidence nemovitostí (RYBÁRSKY, ŠVEHLA, GEISSÉ, 1991).

2.4.3 Josefovský katastr

Právním podkladem tohoto katastru byl Nejvyšší patent císaře Josefa II., ze dne 20. dubna 1785 o reformě pozemkové daně a vyměření půdy. Šlo o mimořádně závažný akt, který poznamenal české i rakouské dějiny (BUMBA, 2007).

V josefovském katastru byly zaměřeny všechny pozemky, tedy i dominikál. Zjištěné rozdíly mezi dřívějšími (mnohdy zřejmě úmyslně nízkými) odhady a josefským zaměřením výměr dosahovaly až 60 %, což v důsledku vzbudilo odpor šlechty a ta si také vymohla na Leopoldovi II. jeho zrušení v r. 1791 a znovuzavedení katastru tereziánského. Zřejmě rozpory v neprospěch výběru daní vedly roku 1792 ke vzniku tzv. tereziánsko-josefovského katastru, v němž platily výměry josefovského katastru a stejné zdanění dominikálu i rustikálu, ovšem při zachování nižšího oceňování podle exaequatoria. Rozpis daní byl svěřen vrchnostem podle dominií. Takto upravený katastr platil až do r. 1860, kdy vstoupil v platnost tzv. stabilní katastr (BURIAN a kol., 2011).

Podle josefinského pozemkového katastru z roku 1785 připadalo 41,5 % na půdu panskou a 58,5 % zaujímal selská půda, roztráštěná v jednotlivých hospodářstvích, polohově rozptýlená a často umístěná v původně zalesněných pahorkatinách a podhorských polohách, do nichž se rozšiřovala i pole (JONÁŠ a kol., 1990).

2.4.4 Tereziánsko - Josefovský katastr

Po smrti Josefa II. bylo na nátlak šlechty Leopoldem II. zrušeno rovné zdanění rustikálního a dominikálního majetku. Byl zaveden kombinovaný systém, kdy se dominikální majetek danil podle tereziánského katastru, zatímco rustikální

dále podle Josefinského katastru. Dalším ústupkem šlechtě bylo odvolání patentu o zrušení robotních povinností poddaných. Existence poddanství se tak prodloužila až do revolučního roku 1848 (VITÁSKOVÁ, MATĚJÍK, 1999).

2.4.5 Stabilní katastr

Základy dnešního novodobého katastru nemovitostí byly položeny nejvyšším patentem rakouského císaře Františka I. ze dne 23. 12. 1817 o dani pozemkové a vyměření půdy. Jejím základem byl přesný soupis a geodetické vyměření veškeré půdy, tzv. stabilní katastr. Stabilní katastr byl již zcela založen na vědeckých základech velkoměřítkového mapového díla (DRÁPELA, PODHRÁZSKÝ, STAŇOCH, TAJOVSKÁ, 2005).

Odstranění nedostatků vceňovacího a vřídovacího elaborátu a nedostatků v doplnění stabilního katastru změnami mělo být provedeno podle zákona ze dne 24. května 1869, o úpravě daně pozemkové. Tato úprava katastru, nařízena říšským zákonem č. 88 z roku 1869, bývá nazývána reambulací katastru; trvala do roku 1881. Zákon nově definoval devět druhů pozemků (kultur), podléhajících dani, a šest druhů nezdaňovaných. Zemědělská práce na reambulovaném katastru byly dělány s velkým spěchem, poněvadž v roce 1871 byl vydán zákon o založení pozemkové knihy a na její list statkové podstaty měly být opsány údaje o všech nemovitostech z pozemkového archu, který je součástí pozemkového archu (BURIAN a kol., 2011).

Přes různé scelovací reformy (po roce 1848, dobrovolné scelování na Moravě 1856-1883, Komasače 1883-1939) zůstala vlastnická držba až do dneška velmi roztržštěná. Mezi lety 1806-1843 byl vyhotoven tzv. Stabilní katastr jako soupis všech pozemků na území předlitavské části habsburské monarchie, který se stal základem zdanění čistého výnosu pozemků, později základem tzv. Pozemkového katastru (1. polovina 20. století) i současného katastru nemovitostí (SKLENIČKA, 2003).

2.4.6 Pozemkový katastr

Po vzniku Československé republiky (ČSR) v r. 1918 se v souvislosti se změnami v právních a technických normách začalo poslání stabilního katastru měnit.

Kromě dosavadní fiskální funkce začal stabilní katastr plnit i funkci všeobecně hospodářskou a technickou (BUMBA, 2007).

Dne 16. 12. 1927 byl přijat zákon č. 177/1927 S.z.n., o pozemkovém katastru a jeho vedení (Katastrální zákon). Katastr daně pozemkové pozměněný novým zákonem oficiálně na pozemkový katastr, začal podstatně měnit svůj původní účel. Stal se nepostradatelnou součástí všech právních jednání o nemovitostech a jeho původní daňové poslání se začalo přetvářet na účel právní a všeobecně hospodářský. Technická úroveň nově vytvářených katastrálních map nabyla nebývalé výše. Zastaralé a nevyhovující zobrazení pozemků a budov v zastavěných částech měst se začalo nahrazovat moderním, podrobným a přesným zobrazením, zpravidla v měřítku 1:1000 nebo 1:2000. Nově vyhotovované katastrální mapy byly zobrazovány v lokálním národním souřadnicovém systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK). Pro každou parcelu byl v pozemkovém katastru uveden držitel, výměra, vzdělávání (kultura), jakostní třída (ve škále 9 stupňů) a katastrální výtěžek. Podstatnými částmi pozemkového katastru byly: operát měřický (tj. mapy), operát písemný (tj. písemné sestavení výsledků šetření), sbírka listin (podle kterých se provádějí zápisy v pozemkovém katastru) a úhrnné výkazy (obsahují celkové údaje pozemkového katastru pro katastrální území anebo širší finanční obvody), (<http://cuzk.cz/>).

2.4.7 Jednotná evidence půdy

Po roce 1948 byly z ideologických důvodů vytěsněny vlastnické vztahy z evidence nemovitostí. Vytvoření nových uživatelských vztahů k nemovitostem se neodrazilo v jejich evidenci. Protože nebylo možné plánovat zemědělskou výrobu a lesní hospodářství, začala se po roce 1950 zpracovávat jednotná evidence půdy. Byla vedena po jednotlivých zemědělských, lesních a jiných závodech bez ohledu na katastrální území (tzn. závadové listy). Evidence byla založena na přiznání jednotlivých závodů, která obsahovala výměry jednotlivých kultur. Vést JEP měly od roku 1956 národní výbory. Vzhledem k často neodbornému vedení evidence, odhadování výměry apod. docházelo ke značným nepřesnostem mezi evidencí a skutečností. Ty neodstranila ani revize JEP, tzv. štítková akce. Tato etapa evidence nemovitostí se stala základem obrovských problémů a nepřesností v následujících evidencích, především díky tomu, že uživatelské pozemky nerespektovaly vlastnické

vztahy. Kromě plánování zemědělství sloužila JEP jako podklad pro hospodářsko-technické úpravy pozemků (HTÚP), (SKLENIČKA, 2003).

Postupem doby však byla velmi těžce pociťována absence řádné evidence vlastnických vztahů k nemovitostem, a proto byl ke dni 1. dubna 1964 přijat zákon č. 22/1964 Sb., který založil novou evidenci nemovitostí (KUBA, 2006).

2.4.8 Evidence nemovitostí

Jako zcela neúnosné se časem ukázalo vypuštění evidence vlastnických vztahů k nemovitostem. Reakcí bylo v roce 1964 zavedení tzv. Evidence nemovitostí. Nedochozí však stále k náhradě uživatelů vlastníky, ale k samostatnému vedení evidence vlastníků s nadřazeností vztahů uživatelských. Operát EN byl svěřen orgánům geodézie a kartografie. Z etapy Pozemkového katastru nebyl obnoven princip intabulace (vlastnictví se prokazovalo výpisem z EN a současně nabývací listinou), (VINKLER, 1994).

Nejdůležitější novou částí se stal list vlastnictví, který z hlediska struktury přibližně odpovídal knihovní vložce pozemkové knihy. Ve srovnání s JEP přinesla EN zkvalitnění prací. Nedošlo však k obnově vlastnických parcel v mapách EN, pro většinu vlastnických parcel tak stále platilo grafické znázornění v mapě Pozemkového katastru (SKLENIČKA, 2003).

V evidenci nemovitostí se vyznačovaly nejen technické údaje o nemovitostech (jako druh pozemků, výměra a způsob užívání), ale též právní vztahy související s danými nemovitostmi, tj. vlastnické vztahy, správa národního majetku, trvalé užívání národního majetku, právo osobního užívání pozemků, omezení vlastnických práv a podle potřeby i jiné skutečnosti týkající se nemovitostí (BURIAN a kol., 2011).

2.4.9 Katastr nemovitostí České republiky

Významné společenské změny po roce 1989 si vyžádaly i zavedení evidence nemovitých statků, která by reflektovala podmínky právního státu (<http://cuzk.cz/>).

Principy řádného evidování nemovitostí byly obnoveny až počátkem 90. let minulého století, kdy novým zákonem č. 265/1992 Sb. byly zásadním způsobem upraveny zápisy vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a zákonem č. 344/1992 Sb. vznikl Katastr nemovitostí České republiky (KUBA, 2006).

Katastr nemovitostí byl odstartován po tříleté přípravě 1. 1. 1993. Jeho základními principy se staly:

- opětovné nadřazení vlastnických vztahů nad užívajícími,
- zásada intabulace, která znovu od doby pozemkového katastru spojila funkci technické evidence s funkcí dřívějších veřejných knih. Orgány zeměměřičství a katastru získaly poprvé v historii kompetenci rozhodovat o vzniku vlastnických práv k nemovitostem (SEIK, 1996).

I když bylo s vedením a údržbou některých údajů o nemovitostech v elektronické formě započato už v roce 1972, teprve zákonem č. 120/2000 Sb., bylo stanoveno, že katastr je veden jako informační systém o území České republiky převážně počítačovými prostředky. Od roku 2001 začal být katastr nemovitostí veden v informačním systému katastru nemovitostí (ISKN), který technicky umožnil, že k údajům katastru vedeným ve formě počítačových souborů může každý získat i dálkový přístup pomocí počítačové sítě za úplaty a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem (<http://cuzk.cz/>).

2.5 Současné provádění pozemkových úprav

Od 1. 1. 2003 nabyl účinnosti nový zákon o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 139/2002 Sb. a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pozemkových úpravách), který provádí vyhláška č. 545/2002 Sb. o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav (NĚMEC, 2004).

Zákon se dále zabývá řízením o pozemkových úpravách, odbornou způsobilostí k projektování pozemkových úprav a soustavou pozemkových úřadů. Prováděcí vyhláška se zabývá postupem při provádění pozemkových úprav,

průzkumnými a zajišťovacími činnostmi před zahájením pozemkových úprav, zeměměřičskými činnostmi a zpracováním návrhu nového uspořádání pozemků. Příloha k vyhlášce pak podrobně stanovuje náležitosti jednotlivých fází postupu při pozemkových úpravách (BUMBA, 2007).

2.5.1 Rozdělení pozemkových úprav

Dle zákona č. 284/1991 Sb., rozdělujeme formy pozemkových úprav na komplexní a jednoduché pozemkové úpravy.

2.5.2 Komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)

Je zřejmé, že v počátečním období let 1991 až 1998 nebyl dostatečný prostor pro provádění komplexních úprav. Ale již v roce 1994 byly ukončeny první dvě komplexní pozemkové úpravy, a to v okrese Kutná Hora, obec Přitoky, a okrese Plzeň-jih, obec Olešná. Právě tyto první dvě KPÚ byly startem pro řadu seminářů a diskuzí pro starosty obcí, orgány ochrany přírody, pro pozemkové úřady, ale i ministry a zahraniční návštěvy. První KPÚ vznikaly také pomocné geometrického plánu, jindy formou obnovy katastrálního operátu na části katastrálního území, a tak v roce 1996 při novele katastrálního zákona byl v paragrafu 58 vyhlášce č. 190/1996 Sb. a zároveň v zákoně o pozemkových úpravách jasně stanoven postup obnovy katastrálního operátu na podkladě výsledků pozemkových úprav (BURIAN a kol., 2011).

Komplexní pozemkové úpravy se provádějí tam, kde je:

- potřeba vyřešení rozporu mezi užíváním půdy a vlastnictvím;
- trvalá potřeba vyřešení komunikačního zpřístupnění pozemků a celých částí území (lesy, nivy atd.);
- degradační procesy na přírodních zdrojích v podobě neracionálního způsobu využívání (nevhodné zornění, absence trvalých travních porostů), (NĚMEC, VRÁBLÍKOVÁ, 2000).

2.5.3 Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ)

Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ) jsou určeny pro urychlené vytváření půdně ucelených hospodářských jednotek. Zpracovávají se zpravidla jen pro několik

málo vlastníků a v podstatě spočívají v určení nároků na půdu pro jednotlivé vlastníky a ve vydělení nových dobře obhospodařovaných pozemků. Většinou nedochází k výměně vlastnických práv a nové pozemky jsou přidělovány buď časově omezenému nájmu anebo do zatímního bezúplatného užívání (ŠVEHLA, VAŇOUS, 1995).

2.5.4 Pozemkové úpravy a společná zařízení

Pro společná zařízení, kterými jsou zejména opatření ke zpřístupnění pozemků, protierozní a vodohospodářská opatření a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, jsou pozemkové úpravy nenahraditelné. Pomocí pozemkových úprav lze totiž řešit často komplikované vlastnické vztahy, které brání realizaci těchto veřejně prospěšných opatření v krajině (BURIAN a kol., 2011).

Zlepšení krajinného rázu a zároveň navýšení úživnosti honitby lze dosáhnout nejnadhěji při vytváření prvků územního systému ekologické stability, neboli ÚSES. Prvky ÚSES rozdělujeme na:

Biocentrum je část krajiny s jedním nebo více biotopy, která umožňuje trvalou existenci přirozeného ekosystému. Biocentrum je geograficky vymezená oblast, která vhodným stavem přírodních podmínek umožňuje existenci přirozených živočišných a rostlinných společenstev.

Z hlediska hierarchie rozlišujeme biocentra lokální (místní), regionální a nadregionální a v kontextu Evropské ekologické sítě dále provinciální a biosférická (SKLENIČKA, 2003).

Biokoridor je lineární úsek krajiny, který umožňuje migraci organismů mezi jednotlivými biocentry.

Funkčnost biokoridorů podmiňují jejich prostorové parametry (délka a šířka), stav ekologických podmínek a struktura i druhové složení biocenóz (LÖW a kol., 1995). Biokoridory rozeznáváme dle lokálního, regionálního a nadregionálního významu.

Interakční prvek je takový prvek, který nemusí navazovat na biocentra a biokoridory a tvořit s nimi funkční síť. Je to skladebný prvek ÚSES. Interakční prvky se vymezují pouze na lokální úrovni.

Prvním krokem při vymezování ÚSES v krajině je vymezení kostry ekologické stability, kterou tvoří v současnosti existující ekologicky významné segmenty krajiny. Tyto relativně ekologicky stabilnější „ostrovy“ v naší kulturní krajině se zachovaly obvykle tam, kde hospodářské využití bylo obtížnější díky nepříznivým přírodním podmínkám, nebo v těch územích, které z různých důvodů nebylo možné využívat ani jinak ovlivňovat (např. vojenské prostory). Z hlediska prostorově funkčního je tedy kostra ekologické stability v krajině náhodně a ne vždy optimálně rozmístěna (MADĚRA, ZIMOVÁ, 2005)

Samozřejmě navrhne-li se opatření ke zpřístupnění pozemků, protierozní či vodohospodářská opatření s návazností na prostředí zajišťující přirozený výskyt zvěře v dané lokalitě, budou tato opatření sloužit taktéž k navýšení úživnosti honitby. Nemůžeme také při zabývání se otázkou zlepšování honitby opomenout funkci zeleně či rozptýlené zeleně v krajině.

Obecný, velmi široký i těžko zcela přesně vymezitelný pojem „zeleň“ chápou zástupci různých a často i vzájemně blízkých profesí velmi diferencovaně. Pod tento pojem se zahrnuje jak zeleň původní (přirozená i chráněná), tak také zeleň člověkem záměrně vysazovaná. Patří sem například ojedinelé stromy, skupiny stromů a keřů, roztroušené remízky, aleje, souvislé i nesouvislé zatravněvané plochy, parky a zahrady, ale také – v širším smyslu i lesní a užitkové porosty (KAVKA, ŠINDELÁŘOVÁ, 1978).

Pojmem rozptýlená zeleň označujeme veškeré porosty a solitéry dřevin včetně bylinného patra, které nejsou lesem, zemědělskou kulturou nebo součástí soustavy zeleně intravilánu sídel či jiné zástavby v krajině (BULÍŘ, ŠKORPÍK, 1987).

Pro všeobecné označení rozptýlené zeleně v krajině používají různí autoři termínů, které se s různou frekvencí (většinou jako synonyma) objevují v odborné literatuře. Z dosud používaných termínů jsou to například tyto: „zeleň v krajině“, „mimolesní zeleň“, „zeleň na nelesní půdě“ a další (KAVKA, ŠINDELÁŘOVÁ, 1978). Rozptýlená zeleň poskytuje útluk hmyzu, ptactvu i savcům, kteří mohou pomoci v boji proti škůdcům na zemědělských plodinách. Rostou zde i velmi vzácné polní plevele a další byliny nebo dožívající jedinci krajových odrůd ovocných dřevin. Zeleň významně ovlivňuje mikroklima polní krajiny tím, že tlumí teplotní extrémy, zvyšuje vlhkost vzduchu a značně přispívá k zadržení zásob vody v krajině. Skupiny dřevin působí nejen jako protierozní ochrana, ale i jako protiprachová, protihluková a

protiprachová bariéra. Zeleň může mít i funkci produkční (ovoce, dříví), orientační nebo estetickou. Prvky rozptýlené zeleně často tvoří součást územního systému ekologické stability (ÚSES), jehož cílem je propojit přírodní plochy sítí liniových a plošných útvarů tak, aby byl obnoven kontakt mezi populacemi jednotlivých druhů na vzdálených lokalitách (DUBOVSKÁ, 2011).

Realizace společných zařízení představují bezesporu jeden z nejhmatatelnějších výsledků pozemkových úprav. Mezi nejčastěji realizovaná společná zařízení patří nové či zrekonstruované polní cesty, mostky, odvodňovací příkopy, výsadba alejí, zatravnění údolnic na erozně ohrožených svazích, stavba či rekonstrukce vodních nádrží a suchých poldrů, revitalizace malých vodních toků nebo výsadba zeleně v podobě biocenter a biokoridorů (BURIAN a kol., 2011).

2.6 Historie zemědělského hospodaření

Během posledních 50 let mění člověk ekosystémy rychleji a rozsáhleji než v kterémkoli srovnatelném období lidské historie. To platí zejména o vlivu zemědělství na přírodní prostředí (ERHARDT et al., 1991; STRIJKER, 2005).

Ačkoli má zemědělství dlouhou historii, problémy s ním spojené vyvrcholily ve 20. století. V první polovině 20. století byla evropská krajina pestrou mozaikou biotopů, tvořenou loukami, pastvinami, poli, úhory, sady, polními cestami, prosvětlenými lesíky atd. Taková krajina poskytuje širokou nabídkou biotopů, čímž zvyšuje přežívání druhů (LÖRTSCHER et al., 1997) a podporuje diverzitu na všech úrovních (JONSEN et al., 1997).

V souvislosti s vývojem zemědělství dochází ke snižování počtu druhů žijících v zemědělské krajině. K zásadnímu vlivu na druhovou diverzitu vlivem zemědělského hospodaření došlo v 50 - 70. letech 20. století v průběhu kolektivizace zemědělství.

Kolektivizace byl proces, který ve svém důsledku v přírodě a krajině způsobil masivní likvidaci ekostabilizačních prvků, přeměnil tradiční zemědělství na průmyslovou velkovýrobu (70. léta), způsobil odvodnění více než 1 miliónu hektarů půdy, zornění odvodněných ploch s trvalými travními porosty, byl příčinou změny krajinné mozaiky a celkové struktury druhů pozemků, způsobil ztrátu remízků, mezi

i mokřadů jako přirozených stanovišť pro rostliny a živé organismy, která ovlivňují biodiverzitu a plní ekostabilizační funkce v krajině a v neposlední řadě přinesl pokles retenční (zadržovací) schopnosti území a změny vodního a živinného režimu krajiny. Kolektivizace v 50 letech minulého století představovala závažný zvrat ve vývoji agroekosystémů, které tvoří zpravidla polní honitby. Bohužel, konalo se tak v době, kdy právní předpisy ukládaly vlastníkům zemědělské půdy, aby na půdě řádně hospodařili a o půdu pečovali, dále zachovávali a ochraňovali všechny přírodní krásy a umělecké památky, jakož i přirozená hnízdiště užitečného ptactva a útluky zvěře (Přídělová listina, 1950). Významný vliv na jednotlivé složky životního prostředí mělo též používání chemických přípravků na ochranu rostlin a následné používání syntetických hnojiv (80. a 90. léta minulého století), (MARADA, 2011).

Za špatný stav krajiny v druhé polovině 20. století však nelze vinit pouze zemědělce, ale celou zemědělskou politiku, jež byla v tomto období zaměřená na velkovýrobní zemědělství, na zprůmyslnění zemědělské výroby a socializaci vesnice. Družstva ovládaná z centra nebyla dostatečně motivována k šetrnému chování v přístupu k životnímu prostředí a k aktivnímu řešení problémů. Nedostatečně byla řešena ochrana životního prostředí před chemickými látkami, která nebyla zcela komplexně a přehledně ukotvena v právních předpisech. Cílem zemědělství v tomto období bylo dosažení maximální produkce, a tím i maximální soběstačnosti.

2.6.1 Současný stav zemědělského hospodaření v České republice

Zemědělství a s ním i související odvětví, která jsou tradičními odvětvími a důležitou součástí národního hospodářství mají strategický význam pro poskytování veřejných statků, a to zejména zajištěním strategické míry potravinové bezpečnosti, péče o krajinu a ochranu životního prostředí.

Zemědělství podnikatelé dnes v ČR hospodaří na přibližně 4 264 tisíců hektarů zemědělské půdy, která tak tvoří přibližně polovinu (54 %) celkové rozlohy státu. Na jednoho obyvatele republiky připadá 0,42 ha zemědělské půdy, z toho 0,30 ha půdy orné, což je přibližně evropský průměr. Více než třetinu půdního fondu ČR tvoří lesní pozemky. Zatímco výměra orné půdy v posledních deseti letech trvale klesá, výměra pozemků evidovaných v katastru nemovitostí jako trvalé travní porosty se naopak o 71 tisíc hektarů zvýšila. Polovina zemědělského půdního fondu se nachází v oblastech méně příznivých pro hospodaření (tzv. LFA oblasti) a to jsou právě oblasti, kde se zakládání a udržování luk a pastvin podporuje.

Většina zemědělské půdy je nyní ve vlastnictví fyzických a právnických osob. K datu 31. 12. 2011 bylo ve vlastnictví státu přibližně 240 tisíc hektarů zemědělské půdy, kterou pronajímá Pozemkový fond ČR. České a moravské zemědělství lze charakterizovat velkou roztržitostí vlastnictví půdy a velkým podílem pronajaté půdy (90 %) od velkého počtu pronajímatelů. Velikostní struktura podniků se výrazně liší od struktury podniků ve 25 členských zemích Evropské unie. Podniky s více než 50 hektary zemědělské půdy totiž zaujímají 92,2 % z celkové výměry obhospodařované zemědělské půdy.

Současné hospodaření vykazuje řadu vedlejších negativních vlivů od snižování biodiverzity, degradaci půdy, nedostatečné kvality potravin až po kapitálovou náročnost. Druhem zemědělství, které tyto negativní vlivy respektuje a je schopno dosáhnout jak ekologických, sociálních, tak i ekonomických cílů trvale udržitelného zemědělství je ekologické zemědělství. Rozšíření ekologického zemědělství na více než 11% z celkové výměry zemědělské půdy v ČR určuje rostoucí význam tohoto šetrného způsobu hospodaření v naší zemi. Podobně je tomu i v celé EU a mnoha dalších zemích světa.

Zemědělství dnes již neslouží pouze výrobě potravin, ale přebírá na sebe i důležité společenské a ekologické funkce. Zemědělská činnost je nedílnou, ne-li esenciální složkou venkovského prostoru, který si zaslouží péči a podporu. Zemědělci jsou k těmto podobným pro veřejnost i životní prostředí prospěšným činnostem vedeni i celou škálou dotačních nástrojů, ať již národních či evropských (MZE, 2007).

2.6.2 Myslivecké hospodaření v České republice

Prvním právním ustanovením týkajícím se lovu zvěře na území Čech je již zaznamenáno v roce 950 (Honební regál knížete Boleslava I.). Po období, kdy myslivost provozoval pouze král, a vysoká šlechta bylo v roce 1573 přijato usnesení Českého sněmu z roku 1573, kde byly definovány první zásady ochrany zvěře. Snaha zákonodárců stanovit práva a povinnosti lovcům o zvěř se odráží i v (Prvním 5 loveckém řádu císaře Karla VI.) z roku 1728, přes patent císaře Josefa II. z roku 1786, který uzákonil povinnost krmit zvěř a hradit škody způsobené zvěří.

S rozvojem spolkového života u nás rozvíjelo se i sdružování myslivců v myslivecké spolky a kluby. Tak vznikl roku 1848 Spolek českých myslivců. Tento

spolek však neměl dlouhého trvání. Roku 1883 byl založen Ústřední spolek pro ochranu honby a zvěře v Čechách. Za ním pak následovaly další. Teprve po první světové válce však nastala silná aktivita myslivecké organizace, která vyvrcholila v dubnu roku 1923, kdy došlo ke sloučení řady mysliveckých spolků a klubů. Tak tedy byla založena Československá myslivecká jednota. Již od svého počátku razila Československá myslivecká jednota zásadu, že myslivost je národohospodářskou činností, a nikoliv jen pouhou zábavou, a zasazovala se o vydání nového zákona o myslivosti. Okupace Československa nacisty zbrzdila i vývoj československé myslivecké organizace. Po porážce Německa však zároveň s vytvořením podmínek pro nový společenský řád byly u nás vytvořeny i předpoklady pro zlidovění myslivosti. Byl tedy vydán nový zákon o myslivosti č. 225/1947 Sb., s jehož pomocí byla nastoupena cesta k úplnému zlidovění myslivosti (MOTTL a kol., 1970).

Následná legislativně právní směs zákonů a nařízení vyústila v současný zákon o myslivosti a jedná se o zákon č. 449/2001 Sb. (PONDĚLÍČEK, 2011).

V České republice se k roku 2011 myslivecky hospodařilo cca v 5 750 honitbách na celkové výměře honební plochy cca 6 868 90 ha, z toho je 192 obor s celkovou výměrou 46 375 ha a 291 bažantnic s celkovou výměrou 96 910 ha. Průměrná výměra honitby je tedy 1 369 ha, obory 242 ha a bažantnic 333 ha. Je však nutné konstatovat, že u černé a jelení zvěře došlo v roce 2011 k mírnému meziročnímu poklesu jarních kmenových stavů. Velký meziroční pokles je zaznamenán u zajíců tam jde o 18 858 ks a také u srnčí zvěře, tam se jedná o 10 115 ks. Zvláštní pozornost si zaslouží odlov černé zvěře, které bylo v roce 2011 uloveno 109 563 ks, což oproti roku 2010 je o 34 742 ks méně (MZE, 2011).

Při správném mysliveckém hospodaření je nezbytné se velmi urychleně a intenzivně zabývat jednou z největších překážek přirozeného obnovování lesních společenstev v dané lokalitě. A to je stanovení optimálního počtu zvěře, při kterém se poškozování náletů a nárostů (ale i dosavadních výsadeb) nedá prakticky zjistit a tyto průběžně odrůstají ostatním negativním tlaků prostředí (např. buřeň, klima, voda aj.). Z tohoto pohledu je zcela zřejmé, že skutečné stavy škodící zvěře jsou vyšší, nežli je pro daný lesní typ únosné. Z výsledků sčítání zvěře, plánu lovu a jeho plnění vyplývá, že dosud byla této činnosti mysliveckého hospodaření věnována nedostatečná péče. Sčítané stavy byly prakticky opisovány z roku na rok a jejich vypovídací schopnost je velmi nevěrohodná (www.lesy.cz).

Abychom mohli v lesním hospodářství realizovat vytýčené cíle, je nezbytné provést následující opatření:

- provést inventarizaci stávajících krmných zařízení v režijní honitbě s posouzením jejich potřeby a vhodnosti umístění v návaznosti na škody způsobené zvěří v lesních porostech;
- na základě výsledků inventarizace řešit postupné vyklízení krmných zařízení z lesních porostů;
- řešit stávající režim příkrmování zvěře;
- uvést do souladu lesnické a myslivecké hospodaření s cílem výrazného omezení škod na lese, odlovem a dalšími opatřeními dosáhnout stavu, kdy se budou všechny listnaté dřeviny a jedle přirozeně zmlazovat bez nutnosti ochrany náletů a nárostů proti škodám zvěří (bonitace honitby aj.), (www.lesycr.cz).

2.7 Myslivost

Myslivost je činnost ochraňující, využívající a zkvalitňující přírodní bohatství na úseku ochrany, zušlechťování, chovu a lovu zvěře a jejích životních podmínek a je nedílnou součástí souboru hospodářských činností člověka prováděných v přírodě.

Právo myslivosti je souhrnem práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo zhaslou zvěř, sbírat shozy paroží a vejce zvěře pernaté a užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků. Právo myslivosti lze vykonávat pouze podle tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení (HANZAL a kol., 1998).

Myslivost je zjednodušeně chápána též jako nástroj (skupina činností) určený k obhospodařování a péči o vybrané části honiteb (biocentra, biokoridory, meze, remízky, terasy, biopásky, zatravněné údolnice, okraje polí, polní cesty). Není to však pouze o péči nebo hospodaření na tom, co v honitbě zbylo neobděláno zemědělci a lesníky. Podstatné a v dnešní době velmi významné je zakládání nových (v přírodě a krajině) potřebných krajinných prvků. Prvků, které byly v minulosti z různých důvodů odstraněny, v současnosti absentují a které jsou v krajině potřebné a významné za účelem ochrany vody, půdy, ovzduší a zachování druhové rozmanitosti

rostlin a živočichů. Tyto činnosti jsou zakotveny v platném zákoně o myslivosti (MARADA, 2010).

2.7.1 Historie lovu zvěře

Historie myslivosti je neoddělitelně spjatá s historií člověka. Od prehistorie do antiky člověk udělal velký krok vedoucí k nadvládě nad přírodou, a to nám osvětluje i naše vztahy s domácími zvířaty, zvláště se psy a koňmi.

O vývoji lovu zvěře v našich zemích nemáme ucelené zprávy. Jistě i ve starověku bylo v našich zemích hojně zvěře a obyvatelstvo ji lovalo. První, historicky známý národ obývající naše země, Keltové, měl velkou zálibu v lovu a zvláště oblíbenou zvěří byla divoká prasata. Zprávy o tom máme ovšem z druhé ruky, protože Keltové žádné písemné záznamy nezanechali a zprávy římských cestovatelů a historiků o Keltech se většinou netýkají našich zemí, protože ležely mimo sféru římského vlivu. Přesto se však zachovaly například okované a upravené kančí zuby, které se dávaly do hrobů významným mužům (ČERVENÝ a kol., 2003).

Bezpochyby nejstarším základem lovu je jeho úloha v zajišťování potravy. Lov si však do dnešních dní zachoval více divoké vášně než při zabíjení dobytka na jatkách, více boje, střetů s úskoky zvěře a zároveň i pravidla čestnosti. Tím jsou z myslivosti vyloučeni ničitelé, zabijáci a střelci, pro které je vše, co utíká nebo letí, jen pouhým terčem. Myslivci nejsou všemocní vítězové nad přírodou, ale jsou s ní v harmonii (MOINOT, 1996).

V období antiky, se lovectví stává formou odpočinku a zároveň je ověřeno jakousi vážností. Objevuje se tady základ mysliveckého práva, spojeného se zákonem „res nullius“ – zvěř nepatří nikomu – a zároveň s germánským vlivem přivlastňování si půdy. Od počátku středověku se stává lov panským privilegiem. Pro mnohé venkovany je však pytláctví jediným způsobem přežití. Objevení střelných zbraní ke konci XV. století zcela úplně obrací vyrovnanost způsobu lovu. Důsledkem „velkých lovů“ a „velkých zbraní“ jsou obrovské výřady zvěře. Zrušení privilegií, které bylo nastoleno Francouzskou revolucí a které se rozšířilo do celé Evropy, nevyvrátilo však spojení loveckého práva s vlastnictvím půdy. A tak právo lovu pokračuje s příchodem nové vlastnické třídy – buržoasie. Ve skutečnosti tedy rolníci nezískali právo lovu (HAVET, CORSON, VERDEL, 1996).

2.7.2 Historie myslivosti v České republice

Po vzniku Československa v roce 1918 byl v roce 1919 ustaven „Československý lovecký a kynologický říšský svaz“. V roce 1923 je založena jednotná myslivecká organizace - Československá myslivecká jednota. Po osvobození v roce 1945 vychází zákon o myslivosti č. 225/1947 Sb. (s platností od 1. 1. 1948). Pro celé území republiky je právo myslivosti sjednoceno. Zákon prosazuje nejen aspekt hospodářský, ale i kulturní. Právo myslivosti je nadále vázáno na vlastnictví honebního pozemku. V důsledku politických událostí z roku 1948 byli od roku 1951 vyloučeni z pronájmu honiteb jednotlivci, uzavírat nájemní smlouvy mohly jenom tzv. lidové myslivecké společnosti. V roce 1961 se ČSMJ sloučila se slovenským Svazem polovních ochranných združení, název centrální organizace byl změněn na Československý myslivecký svaz (ČSMS). V roce 1962 byl vydán - pro celé území tehdejší republiky - nový zákon o myslivosti č. 23/1962 Sb., který odloučil výkon práva myslivosti od vlastnictví honebních pozemků. Právo myslivosti příslušelo organizacím - státním lesům, státním statkům, jednotným zemědělským družstvům -, které ho mohly či musely za úplatu postoupit uživatelům, a sice pouze mysliveckým sdružením. Nejmenší výměna honitby byla stanovena na 500 ha (www.cmmj.cz).

V důsledku federalizace státu v roce 1969 byla ukončena činnost ČSMS a ustaven Český myslivecký svaz (ČMS). V roce 1970 byl ustaven Federální výbor mysliveckých svazů v ČSSR (FV MS), jako společný koordinační a poradní orgán Českého mysliveckého svazu a slovenského polovníckého svazu. Podle nového zákona o myslivosti č. 270/92 Sb. se ČMS stal organizací s členstvím myslivců zcela dobrovolným a byl zbaven spoluúčasti na řízení myslivosti. Myslivecká sdružení se podle zákona o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. stala samostatnými právními subjekty (KOLEKTIV OMS PRAHA 3, 2009).

V roce 1992 byl název Český myslivecký svaz změněn na Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ). Předsedou byl zvolen prof. ing. Josef Hromas, Csc.

Česká republika je členem Mezinárodní rady pro myslivost a ochranu zvěře CIC. Zastoupením ČR je pověřena ČMMJ. Od roku 1995 je ČMMJ také členem Federace mysliveckých organizací Evropské unie - F. A. C. E. (www.cmmj.cz).

Dnes je příroda naše dědictví a je nezbytné ji ochraňovat (HAVET, CORSON, VERDEL, 1996).

2.7.3 Honitba jako životní prostředí pro zvěř

Dle zákona o myslivosti č. 499/2001 Sb., se honitbou rozumí soubor souvislých honebních pozemků, které byly místně příslušným obecným úřadem obce s rozšířenou působností uznány ve správním řízení za honitbu. Podle držby honebních pozemků zákon dále rozlišuje honitby vlastní a společenstevní. Honitby vlastní tvoří honební pozemky jednoho vlastníka. Pokud výměra nedosahuje 500 ha, pozemky více vlastníků spolu souvisí a spolu dosáhnou předepsané výměry, mohou vlastníci, po vytvoření honebního společenstva, požádat o uznání honitby společenstevní (Zákon o myslivosti č. 499/2001 Sb.)

Jednotlivé druhy zvěře mají různé nároky na prostředí. Nauka, která se zabývá studiem vztahu zvěře k okolnímu životnímu prostředí, se nazývá ekologie. V honitbě provádíme takové úpravy a opatření, která vedou k udržování a zlepšování podmínek existence zvěře s cílem co nejvíce uspokojit její ekologické požadavky. Jde zejména o zlepšování úživnosti a krytů v honitbě. Velmi důležité jsou také znalosti o možnostech a podmínkách vzájemného soužití jednotlivých druhů. Dle druhu honebních ploch, popřípadě kultur pozemků tvořících honitbu, rozeznáváme **honitby polní**, s naprostou převahou zemědělských pozemků, dále **honitby lesní**, které naopak jsou tvořeny pozemky lesními a nanejvýš jen s nepatrným zastoupením zemědělské půdy, a konečně **honitby smíšené**, které mají větší zastoupení jak zemědělských, tak lesních pozemků. Vcelku vzácnou honitbou je **honitba vodní**, kde naprostou převahu mají vodní honební plochy (MOTTL a kol., 1970).

Prvním předpokladem úspěšné honitby je dostatečná rozloha, na které lze chovat takový početní stav zvěře, jenž umožňuje důkladnější chovatelské zásahy, především výběr a šetření zdatných a průběrný odstřel nevhodných jedinců, úpravu nejvhodnější věkové skladby i regulaci poměru pohlaví. Nejnižší zákonem stanovená rozloha honitby činí 500 ha. Tato plocha stačí při myslivecky správných honebních hranicích k úspěšnému provozování chovu drobné zvěře, kde naopak příliš velké plochy nad 1 500 ha jsou méně vhodné. Ze spárkaté zvěře lze však v 500 ha honitbě

řádně myslivecky chovat pouze srnčí. Jelení zvěř vyžaduje mnohem rozsáhlejší honitby (MOTTL a kol., 1970).

Úživnost honiteb je učena různorodými přírodními faktory. Podnebí či geografickou polohu jen obtížně změníme. Do jisté míry však může přetvořit krajinu, která je pro zvěř životním prostorem, nachází v ní krytové a klidové zóny a v neposlední řadě i potravní příležitosti. Citlivým přístupem ke zvěři a tvorbě životního prostředí podle ekologických nároků každého druhu můžeme zlepšit její zdravotní stav a početnost. Tyto kroky mohou pomoci k záchraně a přežívání některých druhů zvěře a živočišstva v člověkem změněné krajině. V praxi to znamená na základě analýzy stanovištních podmínek, které jsou reprezentovány i strukturou a kvalitou vegetačního krytu, stanovit úpravy prostředí konkrétního místa, jež povedou k eliminaci negativních dopadů antropogenních změn. Pro zlepšení krytových a potravních podmínek v honitbách je třeba vyhledávat vhodná místa pro založení nových prvků doprovodné zeleně, alejí, mysliveckých ploch atp. Příhodná je také výsadba plodonosných dřevin s dužnatými malvicemi a bobulemi, stejně tak pěstování dužnatých zemědělských plodin. Můžeme tak zvěři poskytnout dostatečný přísun vody vázané. Obdobné zhodnocení podmínek v honitbách kdekoliv v České republice, včetně navržení nových prvků doprovodné zeleně do deficitních ploch a dalších úprav prostředí, není v dnešní době vůbec obtížné. Je jen na každém uživateli honitby, zda se rozhodne podniknout konkrétní kroky k zlepšení životního prostředí zvěře (JANOTA, 2010).

2.8 Dotační politika

Krajina je v současnosti převážně kombinací přírody a kultury. Nejvýznamnějšími faktory, působícími na krajinu, jsou zemědělství a lesnictví (Sklenička, 2003). V takovéto krajině převažují méně stabilní a nestabilní ekosystémy, většinou záměrně udržované pro vysokou produkci a výnosy. Tyto ekosystémy jsou charakteristické sníženou biodiverzitou, různou strukturou a druhovým složením, a vyžadují ke svému fungování rozlišný přísun energie z vnějšku (BUČEK, LACINA, 1995).

Hlavní problémy ochrany přírody představuje pokles druhové rozmanitosti a snižování kvality biotopů druhů. Při absenci dříve běžných způsobů hospodaření dochází ke změnám na stanovištích a ústupu chráněných a vzácných druhů na ně vázaných. Intenzifikace využívání krajiny vede ke zhoršení funkcí celých ekosystémů a fragmentaci krajiny, která negativně ovlivňuje migrační prostupnost a ohrožuje kvalitu či existenci přírodních stanovišť, jejichž výskyt je vzácný či územně omezený (OPŽP, 2014).

Velký podíl orné půdy naproti podílu travních porostů a lesních ploch je příčinou zvýšeného rizika eroze půdy spojené se zanášením vodních ploch, kontaminací vod chemickými látkami a půdními živinami. Opatření je zaměřeno na výsadbu rozptýlené zeleně (jednotlivé stromy, keře, aleje, remízky, tvorba mezí) a zatravňování orné půdy (komerční směsi, regionální směsi) s funkcemi ekologickými (úkryt pro živočichy, udržení druhové rozmanitosti), funkcemi protierozními (snížení odtoku vody z území, ochrana půdy před odnosem) a funkcemi krajinářskými (udržení pestré struktury krajiny), (AOPK ČR, 2015).

Dlouhodobé působení lidských aktivit zároveň ovlivnilo výskyt a početnost některých druhů rostlin a živočichů, stav biotopů ale i celých ekosystémů. Při absenci dříve běžných způsobů hospodaření tak dochází k ústupu stanovišť a druhů na ně vázaných. Zarůstání nelesních ekosystémů náletovými dřevinami a skupinami keřů snižuje rozlohy cenných lučních porostů a bez dodatečné energie prostřednictvím managementových zásahů by tyto lokality postupně zarostly a byly ochuzeny o nejcennější druhy typické pro tato společenstva. Stávající management se snaží udržovat tato hodnotná území, avšak vzhledem k nevelkým finančním prostředkům není zajištěn potřebný rozvoj daných území. Místo lokálních akcí zabírajících malé managementové plochy je potřebné provést zásahy většího charakteru, které zajistí rozmanitost a dostatečnou stabilitu předmětných území. V rámci péče o pozemky, na něž jsou vázány vodní ekosystémy, jde především o řešení následujících nedostatků:

- rozkolísanost vodního režimu
- nedostatečné zadržení vody v krajině v rámci lokálních celků
- existence hydromelioračních zásahů dlouhodobě poškozujících přírodu

- nevyhovující stav majetku státu, především vodních děl, která byla v minulosti investičně opomíjena (OPŽP, 2014)

Bez zabezpečení nápravy těchto nedostatků nelze očekávat růst biodiverzity a stabilizaci jednotlivých společenstev, neboť obojí je přímo závislé na vnějších podmínkách prostředí. Nejcennější části krajiny, které jsou významné pro zachování biologické rozmanitosti, jsou územně chráněny. V ČR jsou chráněná území reprezentována šesti kategoriemi zvláště chráněných území a lokalitami soustavy Natura 2000, které se vzájemně částečně překrývají. Zásadním nástrojem, který vede k zachování příznivého stavu předmětů ochrany chráněných území nebo jejich zlepšení a zajištění dlouhodobé udržitelnosti tohoto příznivého stavu, je péče o daná území, dle schválených plánovacích dokumentů. Posílení ekologické stability krajiny je možné naplňovat obnovou a zakládáním krajinných struktur (meze, remízy, stromořadí, apod.) a existujícím nástrojem ochrany přírody a krajiny aplikovaném prostřednictvím územního plánování. V území je s ohledem na typologii stanovišť plošně vymezován územní systém ekologické stability tvořený sítí biocenter, biokoridorů a interakčních prvků, jejichž cílem je vytvoření podmínek pro přirozenou obnovu společenstev na stanovištích a jejich působení na okolní méně stabilní části krajiny (funkční ÚSES), (OPŽP, 2014).

Tyto relativně ekologicky stabilnější „ostrovy“ v naší kulturní krajině se zachovaly obvykle tam, kde hospodářské využití bylo obtížnější díky nepříznivým přírodním podmínkám, nebo v těch územích, které z různých důvodů nebylo možné využívat ani jinak ovlivňovat (např. vojenské prostory). Z hlediska prostorové funkčního je tedy kostra ekologické stability v krajině náhodně a ne vždy optimálně rozmístěna (MADĚRA A ZIMOVÁ, 2005).

Přes pozitivní změny v posledních letech není stav lesních ekosystémů uspokojivý, a to ani s ohledem na jejich odolnost, vodní režim a biodiverzitu, převažuje zájem na produkci dříví nad dlouhodobou udržitelností hospodářského lesa. S ohledem na vysokou lesnatost území ČR je žádoucí zlepšovat odolnost lesů a podporovat jejich další celospolečensky významné funkce prostřednictvím postupné změny druhové, věkové a prostorové struktury lesů a přechodu k přírodě bližším formám hospodaření.

Stav, který by měl být dosažen k roku 2020:

- Dosaženo zlepšení vodního režimu krajiny – zpomalení povrchového odtoku vody, zvýšení přirozené retenční schopnosti krajiny, a v té souvislosti i snížení ohroženosti půd erozí.
- Dosaženo zlepšení propojenosti a migrační prostupnosti krajiny (ÚSES, zelená infrastruktura a migrační koridory, omezení mortality živočichů vlivem dopravy, rybí přechody).
- Neklesá rozloha ekosystémů vázajících uhlík z atmosféry (původní či přírodně blízké lesní ekosystémy, mokřady a rašeliniště) a probíhá jejich postupná obnova.
- Je stabilizována plocha vymezeného územního systému ekologické stability a je zajištěna provázanost jednotlivých částí; nárůst rozlohy funkčních částí ÚSES.
- Nárůst počtu obnovených a nově založených krajinných struktur a jejich celkové výměry (OPŽP, 2014).

Dle nařízení vlády ze dne 19. února 2014 o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti je možno čerpat finanční příspěvky na zlepšování životního prostředí zvěře.

Předmětem finančního příspěvku na zlepšování životního prostředí zvěře je:

- založení nebo údržba zvěřních políček pro spárkatou nebo drobnou zvěř o maximální výměře 1 ha
- zřizování napajedel pro zvěř
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových betonových nor na lov lišek
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových lapacích zařízení splňujících podmínky zákona o myslivosti
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových hnízdních budek pro vodní ptáky, kteří jsou zvěří
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových stacionárních a mobilních odchyťových zařízení na prasata divoká (§ 37 30/2014 Sb.).

2.8.1 Zvěrná políčka

Založení nebo údržba zvěrných políček pro spárkatou nebo drobnou zvěř, dosahují v programu dotace částky 5000 Kč/ha.

Podmínky a požadavky:

- maximálně 0,5 ha zvěrného políčka na 100 ha honitby
- minimální výměra zakládaného políčka je 0,05 ha a maximální výměra 1 ha
- kultura, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být předmětem zemědělské komerční činnosti a musí sloužit svému účelu
- pro přiznání příspěvku je rozhodující období, ve kterém začne políčko sloužit svému účelu
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu ha

Přílohy k žádosti:

- prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas se založením nebo údržbou políček pro spárkatou nebo drobnou zvěř, na které je požadován příspěvek, na jeho honebním pozemku, spolu s parcelním číslem pozemku a názvem katastrálního území, v němž se pozemek nachází
- zákres do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000
- agrotechnická dokumentace, parcelní číslo pozemku a název KÚ (velikost políčka, skladba kultur a agrotechnické údaje, období, kdy začne políčko sloužit svému účelu), (MZE, 2014).

2.8.2 Biopásy

Rozptýlená zeleň v krajině během minulého století zmizela téměř před očima. V období kolektivizace zemědělství došlo ke zrušení několika set tisíc kilometrů mezí, polních a úvozových cest, doprovodné zeleně podél potoků, velkého množství remízů, polních lesíků a říček – ty byly meliorovány, aby nebránily v obdělávání zemědělské půdy (JANOTA, 2010).

Těmito kroky byl postupně nastartován proces ztráty přirozené úrodnosti půdy, výrazné snížení schopnosti retence vody v krajině, snížení biologické

rozmanitosti, snížení početnosti druhů vázaných na zemědělskou krajinu a úbytek ekostabilizačních krajinných prvků (MARADA, 2007).

Kromě snížené nabídky vhodných potravních a krytových stanovišť dochází také k jejich přímé likvidaci zemědělskou činností. Důsledkem je trvalý pokles biologické diverzity zemědělské krajiny v posledních desetiletích. Proto Evropská unie klade mimořádný důraz na podporu takových způsobů hospodaření, které pomáhají zachovat její přírodní bohatství. Jednou z možností, jak podpořit přírodu zemědělské krajiny, je realizace agroenvironmentálního programu **Biopásy**, který je financován z Programu rozvoje venkova (HAVLÁT, 2007).

Biopásy jsou podporovány v rámci Programu rozvoje venkova. Jsou hledány pod titulem Agroenvironmentální opatření (AEO). V roce 2013 skončilo jedno dotační období. V roce 2015 začíná další dotační období trvající do roku 2020. Rok 2014 je přechodným, vzhledem k tomu v roce 2014 nelze žádat o zařazení do dotačního titulu AEO, ani do žádného jiného.

Prozatím však nejsou stanovena přesná pravidla pro období 2015–2020. Nadále je uveden příklad podmínek, z již ukončeného dotačního období. To rozdělvalo finanční podporu biopásů do dvou podtitulů:

Krmný biopás je vhodný k podpoře polních druhů ptáků a další drobné zvěře. Jde tedy o políčko vyseté na jaře a ponechané nejdéle dvě sezóny. V podmínkách tvorby biopásu jsou zmíněny důležitá opatření, která jsou klíčová pro správnou funkčnost vytvořeného biopásu. Jedná se o zákaz vjíždění na plochu biopásu mechanizací v době od vysetí do zorání. A to z důvodu, aby měla v této části pole zvěř klid. Z toho vyplývá také vynechání chemického ošetření biopásu pesticidy, a vynechání aplikace hnojiva. Podmínkou také je, aby biopás byl součástí osevního postupu s rotací po bloku pole.

Nektarodárný biopás slouží jako podpora populací opylovačů a přirozených nepřátel škůdců na orné půdě. Směsi kvetoucích rostlin by měly poskytovat pyl a nektar širokému spektru opylovačů a přidruženě by z nich měl profitovat i další užitečný hmyz, např. predátoři či parazitoidi polních škůdců. Proto se sestavují tak, aby tvarem a barvou květů vyhovovaly těmto cílovým skupinám hmyzu (ZEDEK, 2015).

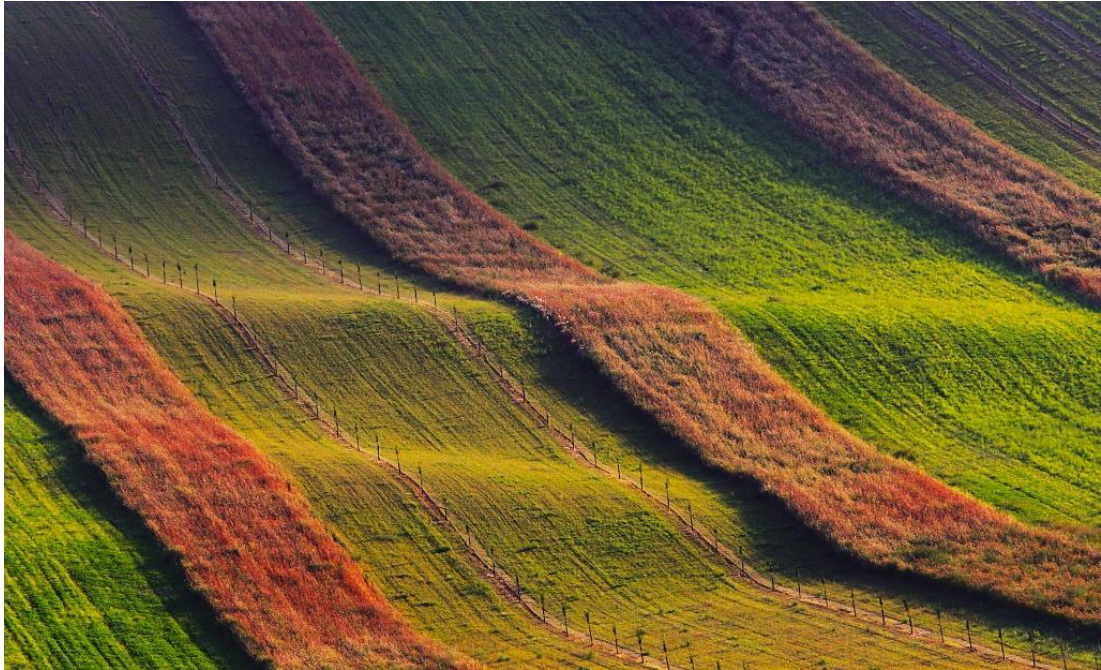

Obrázek 1: Biopás na Příbramsku, zdroj: <http://uroda.cz/biopasy-do-zemedelske-krajiny-patri/>

Umístění biopásu

Biopás je žádoucí zachovat během celého pětiletého závazku na stejném místě bez ošetření chemickými přípravky (insekticidy). Umožní se tím přežítí larev i dospělých jedinců hmyzu, důležitých jako potravní zdroj koroptve polní i ostatního polního ptactva, do dalšího roku. Naprosto nevhodné je založit biopás podél frekventované silnice, kde bude docházet častěji ke střetům živočichů s vozidly. Tím se význam biopásu jako potravního zdroje snižuje (HAVLÁT, 2007).

Biopásy mohou být financovány Ministerstvem zemědělství prostřednictvím dotací pro uživatele honitby. Příjemcem dotace je tedy myslivecké sdružení nebo jiný uživatel honitby. V podmínkách této dotace však nenarazíme na název "biopás". Ten je zde nazýván zvěřním políčkem pro drobnou zvěř (ZEDEK, 2015).

Obrázek 2: Ukázka biopásů na Kyjovsku, zdroj: <http://www.photoextract.com/cs/foto/389111.html>

Biopás je pruhové potravní políčko o šířce nejlépe 12 m a délce 50 m. Je součástí zemědělského osevního plánu na daném půdním bloku. Nejčastěji se jeden rok na jaře zaseje a druhý rok na jaře zorá, ale může se na poli nechat i dvě sezóny a zorat až třetí rok. Vytváří se zejména ke zvýšení potravní nabídky zvěře. V závislosti na tom, pro jaký druh zvěře je určen, se liší jeho struktura, načasování výsevu a zorání, a druhové složení. Tvorba biopásu má největší význam v intenzivně zemědělsky obhospodařovaných honitbách. Biopás zde svojí přítomností nejvíce mírní dopady změn ve spektru pěstovaných plodin a v intenzitě mechanických a chemických pěstebních opatření. Tyto změny mají samozřejmě vliv také na početnost predátorů a mikroklima (ZEDEK, 2015).

Zakládání potravních pásů a políček je velmi dobrá věc pro polní ekosystémy. Pokud se však podíváme na finanční stránku, tak to říci určitě nelze. Ale kdo z nás dělá myslivost pro to, aby na ní vydělal? Pokud se jedná o nárůst počtu zvěře, tak je to věc těžko měřitelná. Záleží na počasí, plodinách, které jsou pěstovány, ale i na lovu v sousedních honitbách (HANKE, 2009).

3 CÍLE

Tato diplomová práce se zabývá možností využití pozemkových úprav jako nástroje pro správné myslivecké hospodaření. Cílem práce je zhodnotit, jaký vliv mají pozemkové úpravy na hospodaření se zvěří, dále zmapovat vybrané území před vstupem do pozemkové úpravy a vyhodnotit jaký má PU vliv na úživnost honitby. V případě, že by bylo možno zlepšit úživnost honitby po provedení pozemkové úpravy, navrhnout další opatření, která by k tomuto zlepšení dopomohla.

Tato práce se snaží zvýšit povědomí o správném provádění pozemkových úprav s ohledem na zvýšení úživnosti honiteb a správném mysliveckém hospodaření se zvěří.

Tato práce by mohla inspirovat myslivecké spolky, aby se v budoucnu zapojily do probíhajících pozemkových úprav a svými připomínkami kladně ovlivnily tyto krajinářské úpravy.

4 MATERIÁL

4.1 Katastrální území obce Přídolí

Vybrané katastrální území patří do katastru Přídolí, částečně také do katastru Malčice a Zátes. Obec Přídolí náleží Jihočeskému kraji a okresu Český Krumlov. Velikost katastrálního území obce Přídolí se rozprostírá na výměře 947,05 ha. Výměra řešeného území dohromady činí 587,77 ha z toho:

- *k.ú. Přídolí* 585,07 ha
- *k.ú. Malčice* 1,85 ha
- *k.ú. Zátes* 0,85 ha

Řešené území leží v nadmořské výšce 580 až 741 m n. m. Nejvyšší bod je na jižním okraji území, naproti tomu nejnižší bod je situován u Mirkovického potoka u severovýchodní části.

Krajinný ráz tvoří biogeologická provincie středoevropských listnatých lesů, provincie Česká vysočina, subprovincie Šumavské, celku Šumavské podhůří. Přináleží do sociokoregionu III. 7. Šumavské podhůří a podcelku Českokrumlovská vrchovina. Jižní část tvoří Rožmberská vrchovina, na jihovýchodě Poluška s nedalekou Kraví horou, na severu Žibřidovský vrch a na západě Hrubec s Plešivcem.

Pásmo hlubokých lesů po obou stranách zemských hranic oblasti Šumavy bylo v minulosti přerušeno jen na několika místech průseky, kudy procházely zemské stezky, které umožňovaly mezinárodní politický a hospodářský styk. Doprava nákladů byla organizována po vytýčených cestách, na kterých se vybíraly poplatky a cla. V zájmovém území vedla stezka z Lince přes Studánky, Vyšší Brod, Rožmberk a Český Krumlov směrem do vnitrozemí. Její existence je dokázána již ve 12. století.

Osídlení zájmového území je doloženo již ve 13. Století, kdy největší obec Přídolí je doložena již v roce 1220. Fara v Přídolí se dokládá již kolem roku 1216, kterou Vok z Rožmberka daroval roku 1259 Vyšebrodskému klášteru. Přídolí bylo povýšeno na městečko roku 1336. Městský znak se vyvinul z pečeti z obrazu patrona místního chrámu, což je svatý Vavřinec – erb ve zlatém štítu. Kostel v Přídolí je

původní z 13. století, přestavěn byl roku 1870. Pranýř na náměstí pod školou je s letopočtem 1592.

Kostru ekologické stability tvoří stabilní segmenty krajiny zařazené do 5. a 4. stupně. Jen malá část místního územního systému je vedena přes stupeň 3. a 2. Zpracované území vykazuje velké množství stabilních prvků krajiny. Již převažující výměna lesní půdy naznačuje její charakter. Základní „páteř“ tvoří nadregionální biokoridor řeky Vltavy s vloženými regionálními biocentry Zátoň a Vraný vrch, které v podstatě tvoří západní hranici zkoumaného území. Přímo středem prakticky od jihovýchodu k severozápadu prochází územím regionální biokoridor od regionálního biocentra Poluška až k již zmiňovanému BC Vraný vrch. Na biokoridoru jsou zavěšena vložená biocentra v lesních porostech. Na vložená biocentra pak navazují lokální biokoridory s biocentry, vedoucí nejceněnějšími krajinnými segmenty od mokřadů, rybníků, polopřirozených luk a dokonce i nyní se objevují přirozené louky, vodoteče s břehovými porosty s neupravenými břehy i dnem toku, až po suchá místa na vrcholech kopců.

Hlavní příčinou narušení ekologické rovnováhy ve zkoumaném území je v zemědělské krajině především zemědělská velkovýroba, založena na hospodaření na velkých blocích honů, vysokých dávkách průmyslových hnojiv a ochranných chemických prostředků. V současné době vlivem vysokých cen průmyslových hnojiv a ochranných prostředků pro ochranu rostlin tyto dávky poklesly několikanásobně. Rovněž v minulosti intenzivní zornění drnového fondu, dále i intenzivní odvodnění a zatrubnění drobných vodotečí, spolu s likvidací keřové i stromové zeleně a rušení mezí, polních cest a remízků, mělo vliv na snižování druhové rozmanitosti bioty.

4.1.1 Zemědělská výroba

Zhruba polovina zemědělské půdy je pravidelně obhospodařovaná orbou nebo sečením. Louky na jihu a jihovýchodě jsou využívány pro chov hospodářských zvířat, převážně krav masných plemen. Speciální kultury zde nejsou zastoupeny. Pro zemědělskou výrobu jsou používány klasické agrotechnické postupy s použitím těžké mechanizace. V současné době jsou v Přídolí největší hospodařící subjekty Martex SKN Přídolí s.r.o., ZEMOS Zubčice s.r.o. a Farma Přídolí s.r.o.

4.1.2 Lesní výroba

Dle Atlasu životního prostředí ČSFR náleží zájmová oblast do okrsku s průměrným potenciálem lesních půd. Lesní porosty v území organizačně spadají po Lesy Český Krumlov, polesí Vltava. V zájmové ploše se nachází i kategorie lesa ochranného. Tato kategorie zahrnuje porosty, u nichž je prvořadá ekologická funkce. Patří sem především funkce půdoochranná se specifickými dílčími funkcemi – protierozní, protisesuvnou a břehoochrannou (funkce vodoochranná je zahrnuta v kategorii lesů zvláštního určení). Celkově lze označit lesní porosty v řešeném území jako silně pozmeněné činností člověka, s nízkým zastoupením listnáčů s převahou smrku ve smíšených či monokulturních porostech s malou příměsí listnatých dřevin. Odpovídající dřevinnou skladbu mají porosty na naplavených půdách okolo vodotečí. Na ostatních stanovištích je nutné obohatit druhovou strukturu a zvýšit podíl buku, dubu, klenu, lípy a jiných listnáčů, na oglejených stanovištích i jedle. Tato opatření se v současné době uplatní právě v lokálních biocentrech, kde bude upraven i způsob hospodaření s cílem zvýšit jak synekologickou, tak mechanickou stabilitu lesních porostů.

4.1.3 Myslivost a rybářství

Po rybníkářské stránce náleží území do oblasti z hospodářského hlediska nevýznamné. Významnější je z hlediska potřeb myslivosti, díky velké ploše lesních porostů a dostatku vhodných porostů pro úkryt lovné zvěře i ptactva ve zbytku území. Myslivecká činnost je aktivní složkou ochrany přírody a krajiny. Myslivci byli praktickými ekology již v době, kdy ekologie nebyla ještě samostatným oborem.

V této lokalitě, patří mezi zvěř obhospodařovanou lovem zejména zvěř srnčí, černá a dančí. Jako zvěř škodná se zde loví liška obecná, či jezevec lesní. Ze zástupců pernaté zvěře můžeme zmínit kachnu divokou, bažanta obecného a koroptev polní.

4.2 Geologické poměry

Českokrumlovská vrchovina a její jižní část Rožmberská vrchovina, je založena převážně na svorových rulách a svorech vyšebrodsko – rožmberské zóny moldanubika, méně je složena z migmatitických pararul. Podcelek je charakteristický

erozně denundačním reliéfem vymezeným hlubokým zářezem Vltavy. Okrajově je znatelný vliv pestré série.

Území náleží útvaru moldanubikum, budovanému matamorfovanými a vyvřelými horninami, tzv. šumavskému moldanobiku. Nacházíme zde kaplickou skupinu, která v jižní části přechází v eisgarnský typ. Kaplická skupina je typická výskytem biotiticko-muskovitické (dvojslídne) a muskoviticko-biotické pararuly a stejné i svorů a svorových rul (viz. Poluška). Kvarterní sedimenty jsou zde zastoupeny zejména svahovými hlínami, sutěmi a eluvii s proměnlivou mocností v závislosti na morfologické pozici. Štěrkopískové terasy se prakticky nevyskytují. Řeka přechází ostře do krystalinika. V okolí Českého Krumlova, se území vzdáleně dotýká pestré série a má na biotu zprostředkovaný vliv.

4.3 Půdní poměry

V zájmovém území se nachází na zemědělských plochách zejména tyto půdní představitelé:

Dle KKP (komplexní průzkum půd), zde registrujeme tyto půdní představitelé:

název	zastoupení v [%]
<i>Hnědá půda kyselá</i>	60,9
<i>Hnědá půda kys. glej.</i>	8,7
<i>Hnědá půda kys. oglej</i>	11,3
<i>Pseudogleje</i>	9,2
<i>Glejové půdy</i>	6,5
<i>Nivní půdy glejové</i>	1,3
<i>Drnoglejová půda</i>	1,6
<i>Ostatní</i>	0,5

Tabulka 1: Půdní představitelé

4.4 Hydrologické poměry

Hydrologicky je území charakterizováno následujícími údaji:

Celé území leží v povodí řeky Vltavy (HČP 1-1-06-01-158-01) plocha povodí ke stanici Český Krumlov – Spolí činí 1338 km² se specifickým odtokem 12,59 l. s. km⁻² s průměrným průtokem 16,58 m³.s⁻¹.

Dle rozčlenění regionů povrchových vod náleží území okrsku III B3 d, což představuje oblast středně vodnou se specifickým odtokem 6-10 l.s-1.km-2, s nejvodnějším měsícem březnem. Oblast retenční schopnosti je malá, q₃₅₅/q₁₀₀ činí 11-20. Stupeň rozkolísanosti odtoku je slabý s koeficientem q₁₀₀/q₃₅₅ 251-500 a s koeficientem odtoku, tj. 0,31 – 0,45.

Řešeným územím protéká upravený Mirkovický potok, který tvoří hlavní vodoteč. V intravilánu obce se nachází Příkladový rybník a také biologický dočišťovací rybník a podzemním areálem bývala stabilizační nádrž.

4.5 Klimatické poměry

Zkoumané území leží v klimatické oblasti B v okrsku B10, jenž je mírně teplý, velmi vlhký, vrchovinový. Roční průměrné teploty vzduchu jsou převzaty z publikace Atlas podnebí – tabulky klimatické stanice Český Krumlov s nadmořskou výškou 534m. Údaje jsou z dlouhodobého průměru období let 1901-1950. Tato stanice představuje klimatický okrsek B10.

- **Roční průměrná teplota vzduchu:** 6,9 °C
- **Průměrná teplota za vegetační období:** 12,8 °C

- **Průměrné měsíční teploty vzduchu:**

měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
°C	-2,6	-1,5	2,4	6,7	11,9	14,7	16,2	15,4	12,1	6,9	1,9	-1,4

Tabulka 2: Průměrné měsíční teploty vzduchu

- *Počátek období s průměrnou denní teplotou vzduchu 0 °C a vyšší:*

<i>počátek</i>	<i>konec</i>	<i>počet dnů</i>
24. 2.	4. 12.	284

Tabulka 3: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 0 °C a vyšší

- *Počátek období s průměrnou denní teplotou vzduchu 5 °C a vyšší:*

<i>počátek</i>	<i>konec</i>	<i>počet dnů</i>
31.3.	28.10.	212

Tabulka 4: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 5 °C a vyšší

- *Počátek období s průměrnou denní teplotou vzduchu 10 °C a vyšší:*

<i>počátek</i>	<i>konec</i>	<i>počet dnů</i>
1. 5.	29. 9.	152

Tabulka 5: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 10 °C a vyšší

- *Počátek období s průměrnou denní teplotou vzduchu 15 °C a vyšší:*

<i>počátek</i>	<i>konec</i>	<i>počet dnů</i>
11. 6.	26. 8.	77

Tabulka 6: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 15 °C a vyšší

4.6 Srážkové poměry

Údaje o srážkách jsou rovněž převzaty z Atlasu podnebí stanice Český Krumlov.

- *Roční úhrn srážek:* 624 mm
- *Úhrn srážek ve vegetačním období:* 437 mm

- *Trvání sněhové pokrývky:* 138 dnů
- *Průměrný počet dní s bouřkou:* 21 dnů
- *Langův dešťový faktor:* 90
- *Měsíční úhrn srážek:*

měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
[mm]	25	26	28	45	71	84	105	77	55	45	31	32

Tabulka 7: Měsíční úhrn srážek

4.7 Fenologické poměry

S klimatickými poměry úzce souvisí i fenologické údaje, z nichž jsou některé uvedeny:

<i>Počátek jarních polních prací</i>	4. 4.
<i>Počátek setí ovsá</i>	6. 4.
<i>Počátek sázení brambor</i>	23. 4.
<i>Počátek senoseče</i>	18. 6.
<i>Počátek žní ozimého žita</i>	25. 7.

Tabulka 8: Fenologické poměry

4.8 Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Cílem opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí je zajištění ekologické rovnováhy přírodního prostředí. Opatření zahrnuje řešení územního systému ekologické stability na úrovni plánu, řešení tvorby a ochrany krajinného rázu, podpory biodiverzity krajiny, udržení estetických hodnot, obnovy a tradičních a kulturních hodnot území.

4.8.1 Vymezení kostry ekologické stability

Kostru ekologické stability tvoří stabilní segmenty krajiny zařazené do 5. a 4. stupně. Jen malá část místního územního systému je vedena přes stupeň 3. a 2. Zpracované území vykazuje velké množství stabilních segmentů krajiny. Již převažující výměna lesní půdy naznačuje charakter krajiny. Základní „páteř“ tvoří nadregionální biokoridor řeky Vltavy s vloženými regionálními biocentry Zátoň a Vraný vrch, které v podstatě tvoří západní hranici zkoumaného území. Přímo středem prakticky od jihovýchodu k severozápadu prochází územím regionální biokoridor od regionálního biocentra Poluška až k již zmiňovanému BC Vraný vrch. Na biokoridoru jsou zavěšena vložená biocentra v lesních porostech. Na vložená biocentra pak navazují lokální biokoridory s biocentry, vedoucí nejcennějšími krajinnými segmenty od mokřadů, rybníků, polopřirozených luk a dokonce i nyní se objevují přirozené louky, vodoteče s břehovými porosty s neupravenými břehy i dnem toku, až po suchá místa na vrcholech kopců.

Pouze v území, kdy je nutno převést biokoridor z biocentra se volil směr a trasování v málo stabilní krajině.

5 METODIKA

5.1 Zpracování literární rešerše

V první části diplomové práce je zpracována literární rešerše, zabývající se problematikou pozemkových úprav od minulosti až po současnost, práce nás seznamuje s probíhajícími typy pozemkových úprav, s historií i současností myslivosti a lovectví. Zabývá se také nedostatky pozemkových úprav, možnostmi použití biopásů a zvěřních políček a v neposlední řadě nás také seznamuje s různými použitelnými dotačními tituly.

5.2 Výběr katastrálního území

Tato lokalita byla vybrána, jelikož zde byla v minulosti provedena komplexní pozemková úprava (KPÚ) a byl zde již realizován Plán společných zařízení, například může být zmíněno založené biocentrum „K Zahrádce“, které zvítězilo v kategorii Opatření k ochraně životního prostředí, kterou každoročně pořádá Státní pozemkový úřad ve spolupráci s Českomoravskou komorou pro pozemkové úpravy.

Vybrané území patří do katastru Přídolí, částečně také do katastru Malčice a Zátes. Obec Přídolí náleží Jihočeskému kraji a okresu Český Krumlov. Velikost katastrálního území obce Přídolí se rozprostírá na výměře 947,05 ha. Výměra řešeného území dohromady činí 587,77 ha z toho:

- *k.ú. Přídolí* 585,07 ha
- *k.ú. Malčice* 1,85 ha
- *k.ú. Zátes* 0,85 ha

Řešené území leží v nadmořské výšce 580 až 741 m n. m. Nejvyšší bod je na jižním okraji území, naproti tomu nejnižší bod je situován u Mirkovického potoka u severovýchodní části.

5.3 Podklady

Z hlavních podkladů, které sloužily k vytvoření této diplomové práce, jmenuji:

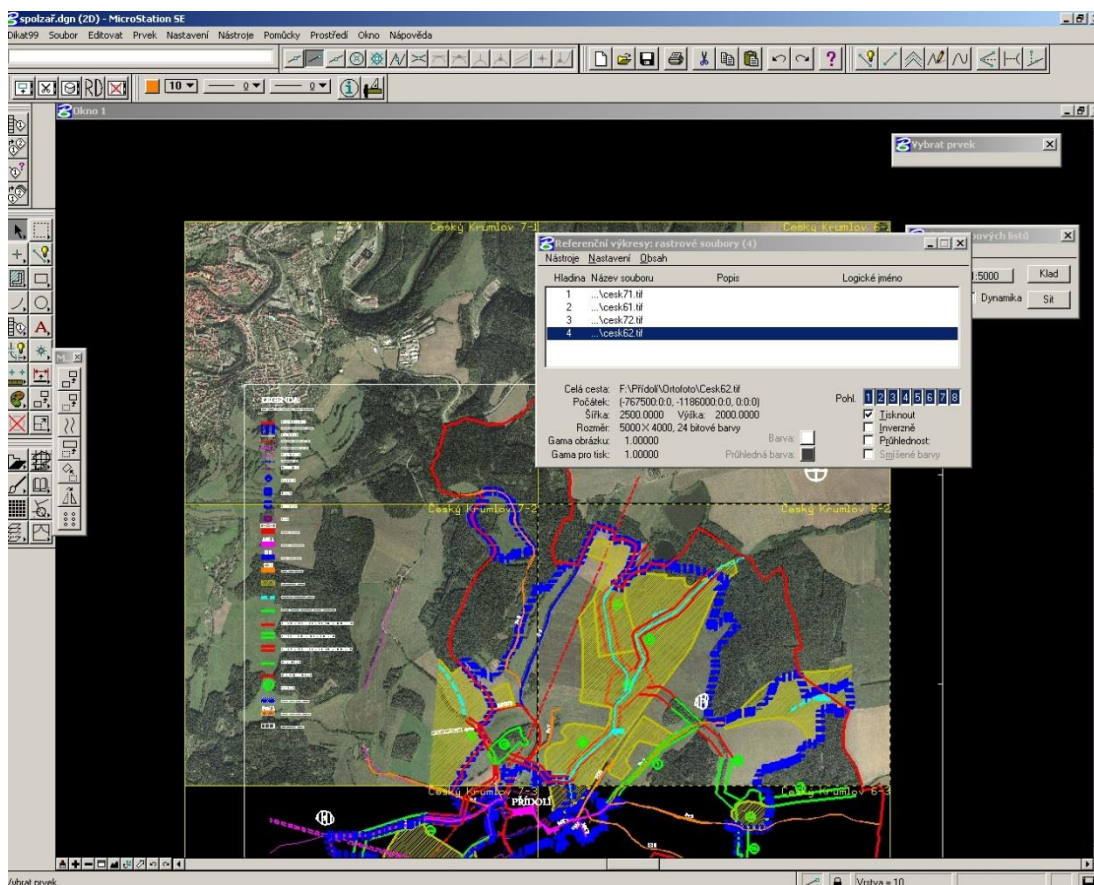
- projekt komplexní pozemkové úpravy (KPÚ) Přídolí, zapůjčený firmou, která jej vypracovala, tj. soukromá projektová kancelář – Vest projekt – Ing. Petr Drs

Základními podklady pro zpracování plánu společných zařízení byly elaboráty řešící ÚSES, Územní plán obce Přídolí a Územní plán velkého územního celku Českokrumlovsko. Dále pak:

- Generel nadregionálního a regionálního ÚSES – ÚTP NraR ÚSES ČR, Českobudějovická oblast, Ing. Bínová a kol., 1996
- Generel MÚSES Přídolsko, Ing. Kašák, Ing. Huml, 1996
- Plán ÚSES Přídolí, EKOSERVIS České Budějovice, 1999
- Územní plán VÚC Českokrumlovsko, Ateliér Štěpán, České Budějovice
- Územní plán obce Přídolí, Projektový ateliér AD s.r.o. České Budějovice 2000
- Dalšími použitými podklady, jsou výsledky šetření firmy AGROPOZ, v.o.s.
- WMS mapy – UHUL MYSL Web Map Service, ZM 50, ORTOFOTO, KATASTRÁLNÍ MAPY
- Použitá literatura a další zdroje
- Myslivecké statistiky
- Informace z portálu www.cuzk.cz

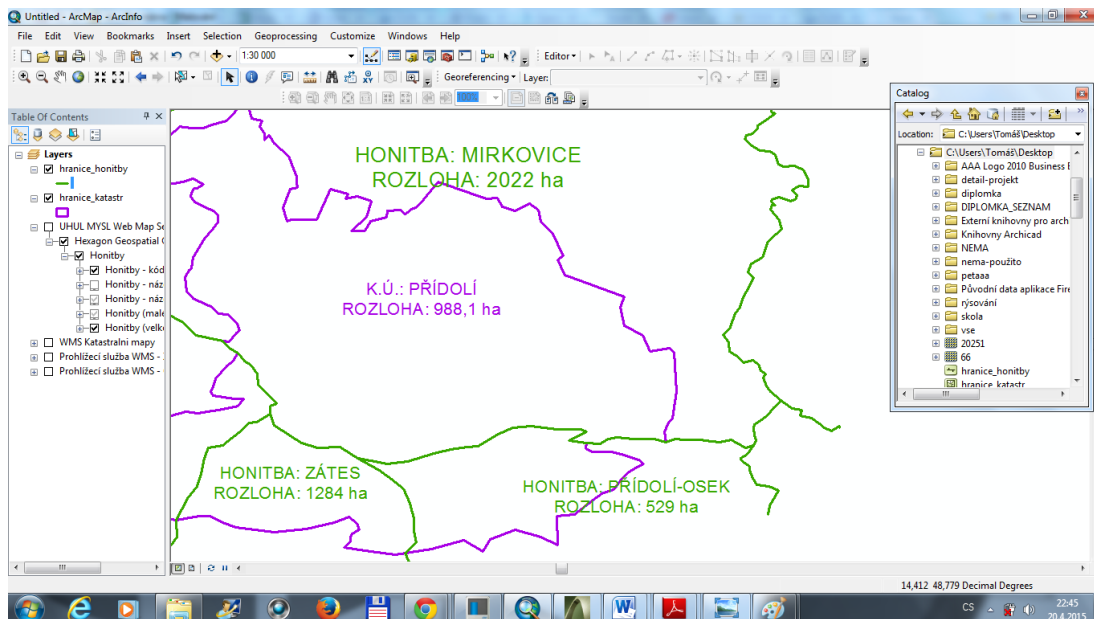
K výsledkům své práce jsem došel za pomoci výše uvedených použitých podkladů. S těmito podklady jsem pracoval následovně. Nejprve jsem si vybral dané katastrální území, na kterém byla v minulosti provedena komplexní pozemková úprava a byl zde také realizován plán společných zařízení.

Tuto projektovou dokumentaci KPÚ Přídolí vypracovala soukromá projektová kancelář Vest-projekt – Ing. Petr Drs. Tato kancelář mi také tuto dokumentaci zapůjčila, za účelem vypracování mé diplomové práce. Následně bylo potřeba upravit mapu plánu společných zařízení. Tato úprava spočívala v proložení si navrhnutého plánu společného zařízení na snímky ortofoto mapy. Tyto operace byly provedeny v počítačovém programu Microstation.

Obrázek 3: Ukázka práce v programu Microstation, zdroj: vlastní

Další činností spojenou s počítačovými programy, bylo vytvoření mapy, na které jsou viditelné hranice katastrálního území a souvisejících hranic okolních honitěb. Tyto práce jsou vytvořeny v programu ArcMap.

Obrázek 4: Ukázka práce v programu ArcMap, zdroj: vlastní

Zakreslení navržených biopásů jsou provedena taktéž v tomto grafickém programu. Pro správné navržení biopásů, byla použita uvedená literatura spolu s internetovými zdroji. Tyto podklady byly použity i pro další pojednání o této problematice. Dále jsem při vytváření této práce nahlédl do statistik mysliveckého hospodaření, které mi byly poskytnuty.

5.4 Terénní průzkum

Terénní šetření proběhlo v měsíci březnu na katastrálním území Přídolí. Rekognaskace terénu proběhla za polojasného počasí a dobrých viditelnostních podmínek. Díky tomuto faktoru byl terénní průzkum proveden s maximální pečlivostí. Průzkum proběhl na většině území, včetně navržených prvků ÚSES.

Snímky pořízené při tomto šetření jsou přiloženy níže.

Obrázek 5: Biocentrum Přídolí, zdroj: vlastní

Biocentrum Přídolí je tvořeno zalesněným vrchem a polokulturními loukami severně od obce Přídolí. V návrhu pozemkové úpravy zůstává kultura ostatní plocha.

Obrázek 6: Biokoridor Strážný vrch, zdroj: vlastní

Biokoridor Strážný vrch spojuje biocentrum U Malčic s navrženým biocentrem K Zahrádce. Ve své severní a střední části je nefunkční. Zahrnuje bylinné a dřevinné ladní porosty, kulturní louky, ornou půdu a lesní porost. Biokoridor je v současné době funkční.

Obrázek 7: Interakční prvek, zdroj: vlastní

Interakční prvek tvořený polní cestou s bohatou keřovou a stromovou zelení – navazuje na biokoridor č. 38.

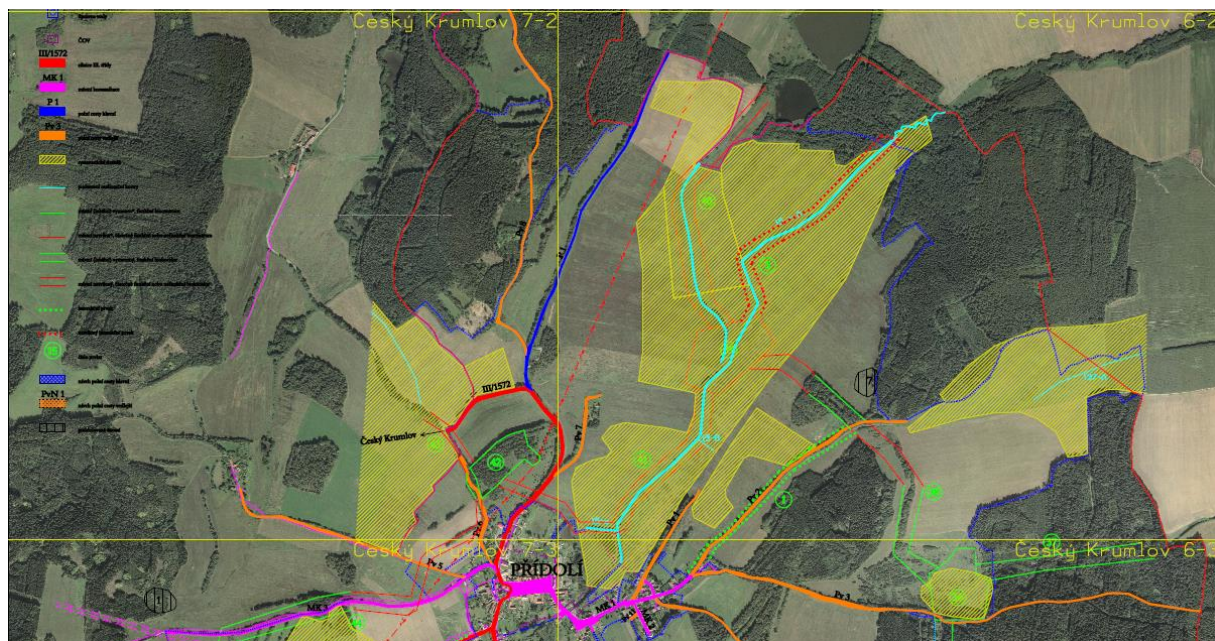
Obrázek 8: Navržené biocentrum „K Zahrádce“, zdroj: vlastní

Navržené biocentrum „K Zahrádce“ se nachází na rozbočce Mirkovického potoka (odstupuje zde náhon k Zahrádeckým rybníkům). Tvoří jej především ladní vegetace u potoka a orná půda. V návrhu pozemkové úpravy byla upravena hranice biocentra a jeho plocha zvýšena na 4 ha. Současná orná půda je navržena změnit trvale na louku. Stávající louky evidované jako orná půda jsou rovněž navrženy změnit trvale na louky.

6 VÝSLEDKY A DISKUZE

Celkově můžeme komplexní pozemkovou úpravu, která zde proběhla na rozloze cca 585,5 ha, hodnotit jako úspěšnou, zejména pro majitele zdejších pozemků, které byly do této pozemkové úpravy (PÚ) zahrnuty, tak pro subjekty na těchto pozemcích hospodařící. Pozemkovou úpravou se scelila původní „rozdrobená“ držba půdy na větší souvislejší celky, s kterými již může i drobnější zemědělec hospodařit. Narovnal se také dřívější neúplně funkční hranice pozemků. Můžeme, také s jistotou říci, že po provedení PÚ, proběhl pořádek ve věcech majetkově-právních. Především ale, pro naše téma nejdůležitějším faktorem této KPÚ, bylo navržení Plánu společných zařízení.

Burian a kol. (2011) uvádí, že Plán společných zařízení je věcný záměr a ideový plán veřejných zájmů v území a zároveň investiční záměr. Jedná se o první variantu krajinného plánu, který provede zpracovatel pozemkových úprav (soukromá firma nebo pozemkový úřad - §9(1) zák. č. 193/02 Sb.) na základě průniku všech zpracovaných a vyhodnocených přípravných, průzkumných a rozborových prací. Z hlediska zásad krajinného plánování jde o druhý stupeň projektování, když první stupeň byl na úrovni oborových generelů (rozborů a průzkumů).

Obrázek 9: Výřez mapy plánu společných zařízení při KPÚ Přídolí, zdroj: vlastní

6.1 Cestní síť

V tomto plánu se podrobněji zpracovaly a vyřešily nedostatky, které na tomto území byly zastoupeny. Důležitým opatřením, které vyřešilo přístupnost pozemků a zároveň dostupnost i těch odlehlejších míst, bylo vytvoření nové či navržené rekonstrukce stávající cestní sítě.

Označení komunikace	Na stávající parcele č.	Kategorie	Zahrnuto do KPU	Popis	Délka	Přikopy	Plocha	Povrch	Navržené opatření
III/1572	2125 /1		ano	silnice III. třídy	1375 m	oboustranné	17436 m ²	asfalt	ponechat stávající stav
	2150 /1		ano		909 m		10893 m ²		
III/1574	2126		ano	silnice III. třídy	1240 m	oboustranné	17818 m ²	asfalt	ponechat stávající stav
MK 1			ne	místní komunikace					
MK 2			ne	místní komunikace					
MK 3	229 /2		ano	místní komunikace	1309 m	částečně jednostranný	10421 m ²	asfalt	ponechat stávající stav
MK 4	2124		ano	místní komunikace	757 m	bez příkopů	4524 m ²	asfalt	ponechat stávající stav
MK 5	2147 /1		ano	místní komunikace	1390 m	jednostranné	17557 m ²	asfalt	obnovit asfaltový kryt
Pv 1	2144 /2	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	364 m	jednostranné	8981 m ²	nezpevněná	makadam a pen. nástřik
Pv 2	2139 /1	P 5,0/30	ano	vedlejší polní cesta	1715 m	jednostranné	25158 m ²	nezpevněná	položít asfaltový kryt
Pv 3	2136 /1	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	1225 m	jednostranné	12617 m ²	nezpevněná	odstranit křoviny
Pv 4	2134 /1	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	1070 m	bez příkopů	6049 m ²	nezpevněná	odstranit křoviny
Pv 5	854 /6	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	790 m	bez příkopů	4442 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
Pv 6	2131 /6	P 3,5/30	ano	vedlejší polní cesta	71 m	jednostranné	346 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
Pv 7	734 /12	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	350 m	bez příkopů	1560 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
Pv 8	452 /3	P 3,5/30	ano	vedlejší polní cesta	135 m	bez příkopů	542 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
Pv 9	1535 /7	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	152 m	bez příkopů	792 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
Pv 10	2151 /1	P 3,5/30	ano	vedlejší polní cesta	445 m	jednostranné	3571 m ²	nezpevněná	odstranit křoviny
Pv 11	1882 /5	P 3,5/30	ano	vedlejší polní cesta	395 m	bez příkopů	1835 m ²	nezpevněná	zpevnění štěrkem
Pv 12	2148 /3	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	290 m	bez příkopů	2092 m ²	zpevněný	ponechat stávající stav
Pv 13	1304 /12	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	179 m	jednostranné	693 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
Pv 14	611 /5	P 4,0/30	ano	vedlejší polní cesta	32 m	bez příkopů	234 m ²	nezpevněná	ponechat stávající stav
celkem					14193 m		147561 m ²		

Tabulka 9: Přehled cestní sítě v obvodu pozemkových úprav

6.2 Vodohospodářská opatření

Jelikož území nenáleží do oblastí ohrožené povodněmi, není zde navrženo žádné protipovodňové opatření. V území bylo pouze realizováno v letech 1972, 1980 a 1983 odvodnění. Hlavní odvodňovací kostru tvoří Mirkovický potok, do kterého ústí podzemní kostra a otevřený kanál. Jižní část území je odvodněna pomocí podzemní kostry, která ústí do Práčovského potoka.

Označení objektu	Parcelní číslo	Plocha v (m ²)	Délka v (m)	Požadavek na pozemky v m ²		
				státní	obecní	ostatní
tok	1930/3	10028	2206	10028		
tok	1684/3	3305	817	3305		
tok	175/5	488	117	488		
nádrž	175/6	6870			6870	
nádrž	185	4587			4587	
nádrž	452/5	10231		10231		
celkem		35509	3140	24052	11457	

Tabulka 10: Přehled o výměře pozemků pro vodní plochy

6.3 Protierozní opatření

Protierozní opatření se na daném území týkalo pouze eroze vodní a to v malém rozsahu. Přípustný limit smyvu 4t/ha/rok byl překročen u 6 počítaných profilů, 4 z nich však v současné době jsou zatravněny a využívány pro pastvu. Díky zatravnění je zde erozní ohrožení maximálně redukováno. Proto se navrhuje převod na trvalý travní porost. Dalším možným doporučeným opatřením je vyloučit z osevního postupu řepku nebo změnit osevni postup na pětiletý s využitím jetele.

6.4 Opatření k tvorbě a ochraně životního prostředí

Tím nejdůležitějším a pro zadání této práce nejpodstatnějším, však bylo vypracování plánu Územního systému ekologické stability (ÚSES). Mezi prvky ÚSES, které zde byly vytvořeny, patří biokoridory, biocentra, interakční prvky a prvky doprovodné zeleně.

Označení objektu	Prvek	Plocha v (ha)	Požadavek na pozemky v ha		
			státní	obecní	ostatní
BC 33	biocentrum	1,70		1,70	
BC 36	biocentrum	3,00	1,00		2,00
BC 39	biocentrum	4,00	4,00		
BC 42	biocentrum	3,00	0,90	1,80	0,30
BK 32	biokoridor	1,80	0,87	0,93	
BK 34	biokoridor	2,65		2,65	
BK 35	biokoridor	0,48	0,48		
BK 37	biokoridor	0,36	0,36		
BK 38	biokoridor	7,60	5,20		2,40
BK 40	biokoridor	5,44	5,44		
BK 41	biokoridor	5,77	1,80	1,60	2,37
BK 43	biokoridor	0,70		0,35	0,35
BK 44	biokoridor	4,48	1,08	0,70	2,70
celkem		40,98	21,13	9,73	10,12

Tabulka 11: Přehled o výměře pozemků pro prvky ÚSES

Tato opatření sloužící ke zlepšení přirozeného rázu krajiny byla vytvořena s maximální pečlivostí a vnesla a do budoucnosti vnese jiný pohled na tuto krajinu, než jaký byl před provedením těchto změn. Tyto prvky funkčně propojují toto území a zajišťují přirozenou migraci a existenci zde žijících živočišných druhů a myslivecky obhospodařované zvěři mezi svými stanovišti. Tímto je zajišťována přirozená a bezpečná migrace zde žijící zvěře po svém domovském území, a tím i lepší životní podmínky.

Hlaváč (2000) říká, že díky migracím uvnitř areálu rozšíření je zajištěna také nezbytná genetická výměna a udržována rozmanitost genofondu populace. Vedle vlastních migrací existují pochopitelně i přesuny na krátké vzdálenosti, které nelze považovat za migraci (přesun mezi místy s potravou a místy odpočinku, disperze mláďat po osamostatnění apod.).

Tato tvrzení však platí pro větší savce, jako je např. zvěř srnčí, černá či dančí, neboli, dle myslivecké mluvy zvěř velká. Co se týká zvěře drobné, ač srstnaté či pernaté, nemůžeme toto předchozí tvrzení vždy podpořit, neboť tyto vzniklé biokoridory, biocentra, či interakční prvky nejsou vhodně navrženy či posléze udržovány. I když tyto prvky ÚSES tvoří kostru ekologické stability a vnáší pestrost a druhovou rozmanitost do krajiny, jsou zde vidět určité nedostatky.

Druh pozemku	Výměra před PÚ	Výměra po PÚ	Rozdíl	Rozdíl %
Nedefinováno	0.00	0.00	0.00	0.00
orná půda	2428684.00	1062535.00	-1366149.00	-56.25
chmelnice	0.00	0.00	0.00	0.00
vinice	0.00	0.00	0.00	0.00
zahrada	15083.00	17951.00	2868.00	19.01
ovocný sad	39222.00	41866.00	2644.00	6.74
trvalý travní porost	2506592.00	3650086.00	1143494.00	45.62
lesní pozemek	316385.00	459467.00	143082.00	45.22
vodní plocha	25628.00	35509.00	9881.00	38.56
zastavěná plocha a nádvoří	1368.00	1360.00	-8.00	-0.58
ostatní plocha	522091.00	581968.00	59877.00	11.47
Celkem	5855053.00	5850742.00		

Tabulka 12: Bilance druhů pozemků před a po KPÚ

Domnívám se, že je na místě při plánování a budování těchto prvků ÚSES, více spolupracovat s místními dobrovolnými organizacemi, které velmi dobře znají místní podmínky. Vždyť myslivecké či včelařské spolky byly praktickými ekology, již v době kdy se široká veřejnost otázkou ekologie ještě vůbec nezajímala. Úzká spolupráce s mysliveckými a včelařskými organizacemi při vytváření funkčních biocenter, biokoridorů, interakčních prvků či vhodných prvků rozptýlené zeleně, by jistě přispěla k ještě lepšímu využití této ekologické kostry v krajině.

Včasné řešení otázek týkajících se úživnosti honitby, by dopomáhalo předčasně vyřešit majetkoprávní vztahy k pozemkům, které svou pozicí jsou ideální pro založení zvěřních políček, či biopásů.

Marada (2007) říká, že současné hospodaření na rozlehlejších pozemcích prostřednictvím výkonné, těžké a širokozáběrové techniky a především nekázně samotných zemědělců způsobilo likvidaci mezí, remízků, odvodňovacích příkopů apod. Používané pesticidy a herbicidy spolehlivě vyhubily hmyz a plevelné rostliny, kterými se může zvěř živit. Zemědělské technologické postupy využívající např. desikaci a rychlou sklizeň polních plodin včetně následné úpravy půdy způsobují zvěři ctičí teritorium doslova „šok“. Krajina již neposkytuje dostatek potravy včetně krytu a živočichové se z ní vytrácejí. Její obnova s odpovídajícími podmínkami pro život zvěře je velmi zdoluhavá. Za tímto účelem jsou podporována opatření směřující k napodobení původních příznivých podmínek a to prostřednictvím realizace biopásů.

Biopásy, které by byly osety vhodným složením osiva, by mohly nahrazovat nebo dotvářet, již používané zatravnovací pásy a měly tak funkci protierozního opatření. Také by mohly napomoci vyřešit rozepře mezi hospodařícími zemědělci a zástupci z řad mysliveckých, ve věcech týkajících se škod způsobených zvěří na zemědělských pozemcích, či tyto škody rozhodně eliminovat. Zlepšení stavů drobné zvěře – pernaté či srstnaté po zavedení biopásů a zvěřních políček je samozřejmostí.

6.5 Návrh biopásů v k.ú. Přídolí

6.5.1 Biopás č. 1

Tento biopás se nachází u Biokoridoru Mirkovický potok – Přídolí, který je veden upraveným Mirkovickým potokem severovýchodně od Přídolí. Zahrnuje ladní bylinné a dřevinné porosty ve vývoji, ornou půdu, louku a sad. Prochází malým Přídolským rybníkem a dále západním směrem mimo vodoteč k biocentru Přídolí.

Biopás se rozkládá v těsné blízkosti tohoto biokoridoru. Pozemky, na kterých leží, jsou rozděleny mezi soukromé vlastníky, tudíž je důležité se před samotnou realizací domluvit s majiteli či nájemníkem na založení biopásu. Biopás je navržen na okraji půdního bloku orné půdy, na kterém se intenzivně hospodaří. Biopás bude široký 12 metrů a dlouhý přibližně 600 metrů. Biopás bude tvořit výsev směsi:

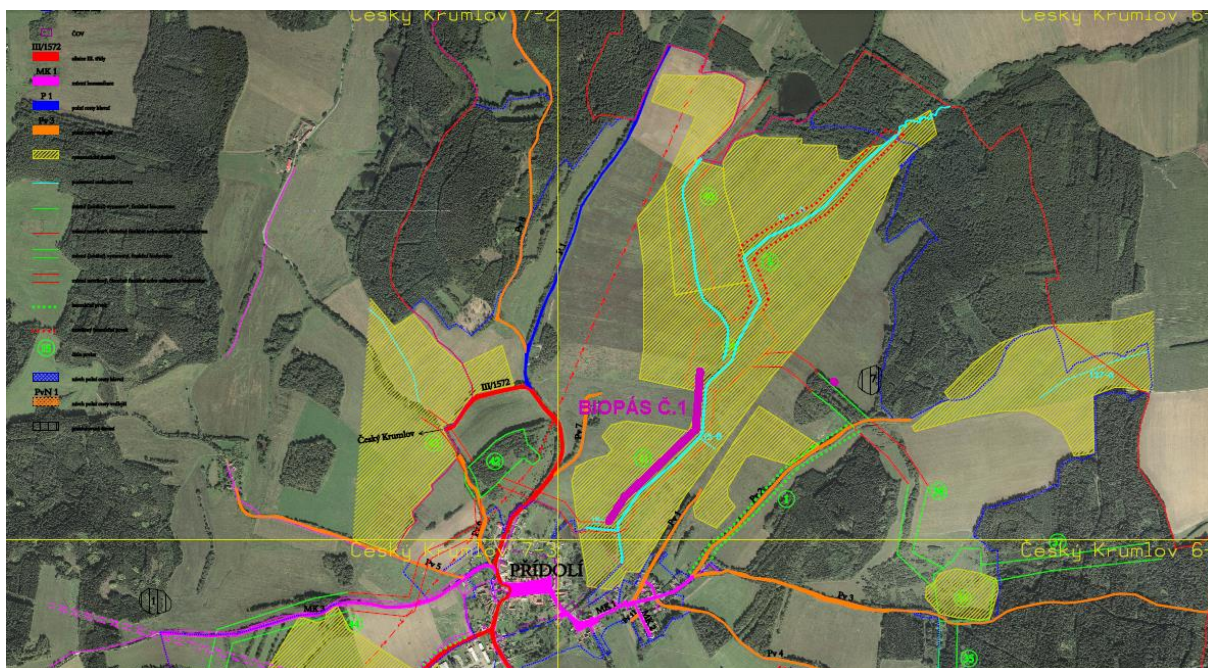
- jarní obilovina (oves setý, pšenice jarní, ječmen jarní) – min. množ. ve směsi 65 kg/ha
- pohanka obecná – min. množ. ve směsi 30 kg/ha
- proso – min. množ. ve směsi 15 kg/ha
- kapusta krmná – min. množ. ve směsi 0,4 kg/ha
- lupina bílá – min. množ. ve směsi 2 kg/ha

Termín osetí je optimální od 1. do 31. května – tento agrotechnický termín zajistí bohatou potravní nabídku pro volně žijící živočichy po sklizni ostatních zemědělských plodin až do zimních měsíců. Zbytky biopásu je na jaře vhodné zmulčovat, zorat hloubkovou orbou a znovu na tom samém místě osít. Osev se provádí secí kombinací – při jedné operaci se provede kvalitní příprava, zasetí a zavláčení. Směs se zaseje do hloubky 1-2 cm, aby se docílilo rovnoměrného

vzcházení porostu. Biopás pak vypadá jako zemědělsky obhospodařovaný pozemek a při dodržení těchto stanovených rad není nutné se obávat zaplevelení pozemku.

Péče o biopásy:

- Ponechání bez zásahu zemědělskou mechanizací (bez sklizení či sečení).
- Neošetřovat chemickými přípravky v průběhu vegetace.
- Ponechání do 31.3. a poté zapravení zbytku porostu do půdy.

Obrázek 10: Výřez mapy Plánu společných zařízení s vyznačeným navrženým biopásem č. 1., zdroj: vlastní

6.5.2 Biopás č. 2

Tento biopás se nachází u polní cesty, která je v Plánu společných zařízení při projektu komplexní pozemkové úpravy označena Pv4. Jedná se vedlejší polní cestu (P 4,0/30), čili o polní cestu s návrhovou rychlostí 30 km/h a šířkou 4 metry. Tato cesta je nezpevněná bez příkopů. Jako navržené opatření při projektování pozemkových úprav bylo doporučeno odstranit křoviny. Biopás se rozkládá v těsné blízkosti této polní cesty. Pozemky, na kterých se rozkládá, jsou ve vlastnictví České republiky. Na základě tohoto vlastnictví by neměl být problém s realizací navrženého biopásu. Biopás je navržen na okraji půdního bloku trvalého travního porostu (TTP). Biopás bude široký 12 metrů a dlouhý přibližně 350 metrů.

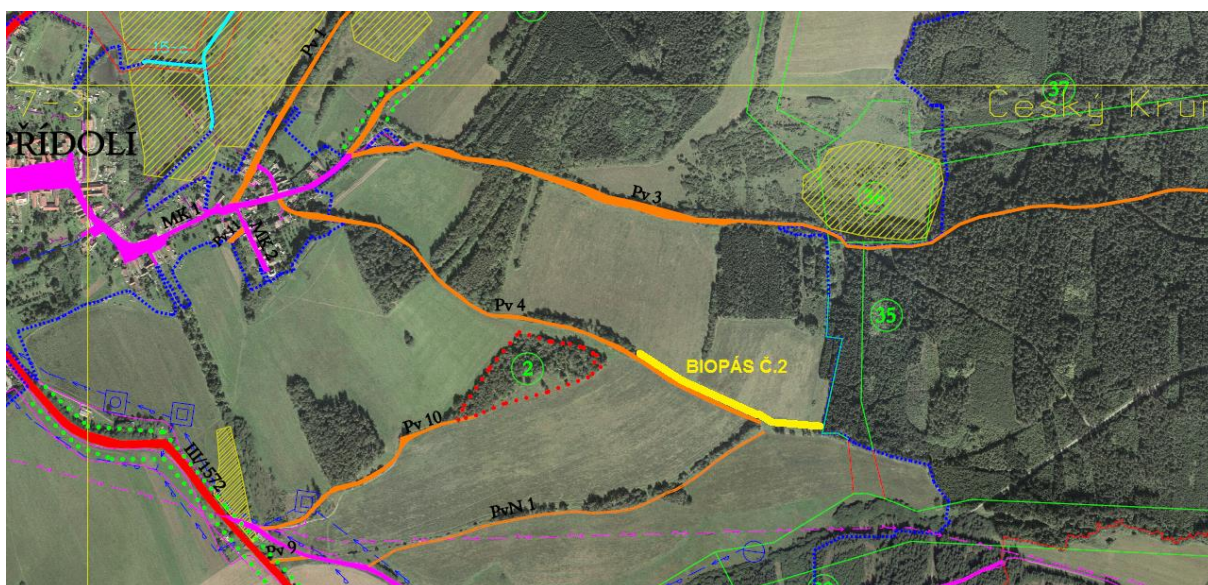
Biopás bude tvořit výsev směsi:

- jarní obilovina (oves setý, pšenice jarní, ječmen jarní) – min. množ. ve směsi 65 kg/ha
- pohanka obecná – min. množ. ve směsi 30 kg/ha
- proso – min. množ. ve směsi 15 kg/ha
- kapusta krmná – min. množ. ve směsi 0,4 kg/ha
- lupina bílá – min. množ. ve směsi 2 kg/ha

Termín osetí je optimální od 1. do 31. května – tento agrotechnický termín zajistí bohatou potravní nabídku pro volně žijící živočichy po sklizni ostatních zemědělských plodin až do zimních měsíců. Zbytky biopásu je na jaře vhodné zmulčovat, zorat hloubkovou orbou a znovu na tom samém místě osít. Osev se provádí secí kombinací – při jedné operaci se provede kvalitní příprava, zasetí a zavláčení. Směs se zaseje do hloubky 1-2 cm, aby se docílilo rovnoměrného vzcházení porostu. Biopás pak vypadá jako zemědělsky obhospodařovaný pozemek a při dodržení těchto stanovených rad není nutné se obávat zaplevelení pozemku.

Péče o biopásky:

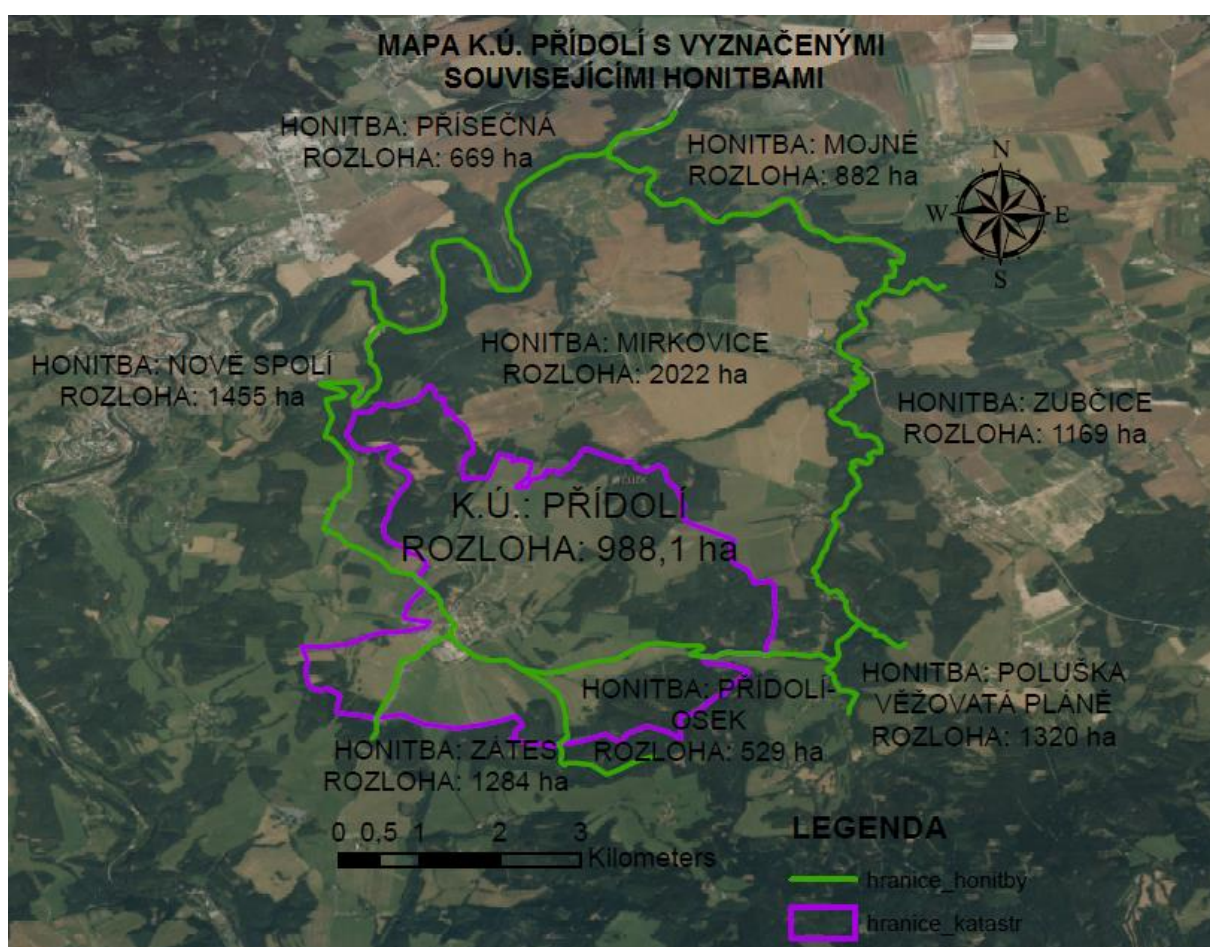
- Ponechání bez zásahu zemědělskou mechanizací (bez sklizení či sečení).
- Neošetřovat chemickými přípravky v průběhu vegetace.
- Ponechání do 31.3. a poté zapravení zbytku porostu do půdy.

Obrázek 11: Výřezy mapy Plánu společných zařízení s vyznačeným navrženým biopásem č. 2, zdroj: vlastní

Hanke (2009) říká, pokud se jedná o nárůst počtu zvěře, tak je to věc těžko měřitelná. Záleží na počasí, plodinách, které jsou pěstovány, ale i na lovu v sousedních honitbách. Po prvních třech letech od založení zvěřních políček, jsme se dostali na nižší lovy. Tak to ale v přírodě chodí. Jsou roky bohaté a roky méně bohatší, ale mohou přijít i roky chudé. A v tom případě musíme pro zvěř udělat co nejvíce.

Ani přes rozdílné hranice honiteb a katastru, se zařazení biopásů či zvěřních políček do krajiny nevyklučuje, jelikož tyto hranice jsou pevně dány a projektanti, či lidé vytvářející tyto složky krajiny o nich vědí a mohou s nimi počítat.

Obrázek 12: Mapa k.ú. Příkladí s vyznačenými souvisejícími honitbami, zdroj: vlastní

Další otázkou je jak vyřešit fungování, financování a následnou péči o tyto nově založené prvky po jejich realizaci. V současné době, jak již bylo zmíněno v předchozí rešerši, je možnost využití některých z dotačních titulů, které pomáhají se založením těchto „zvěři užitkových ploch“, samozřejmě tyto dotace asi ne vždy

pokryjí celou režii na vybudování těchto ploch, ale při viditelnosti fungování, jistě některá ze státem zřizovaných organizací, dopomohla finančně ku pomoci této věci.

Havlát (2007) říká, že rozumná dohoda a podpora bude ve výsledku přínosem pro všechny zúčastněné, hlavně však pro přírodu a zvěř v ní žijící. Svoji roli by měli, ale sehrát i představitelé okresních mysliveckých spolků, měli by se snažit iniciovat dohody a spolupráci nad úroveň jednotlivých honiteb, dát impuls k tomu, aby se myšlenka na vytváření biopásů a získání podpory dostala do povědomí co nejvíce lidí.

Převedení hospodaření a údržby na těchto plochách na již zmíněné místní organizace, je samozřejmostí.

Zakládání potravních pásů a políček je velmi dobrá věc pro polní ekosystémy. Pokud se však podíváme na finanční stránku, tak to říci určitě nelze. Ale kdo z nás dělá myslivost pro to, aby na ní vydělal? Pokud se jedná o nárůst počtu zvěře, tak je to věc těžko měřitelná. Záleží na počasí, plodinách, které jsou pěstovány, ale i na lovu v sousedních honitbách (HANKE, 2009).

7 ZÁVĚR

Na závěr bych uvedl, že při současném provádění PÚ určitě nikterak záporně neovlivňujeme hospodaření v krajině. Druhou větou však musím říci, že po zjištění skutečností, které jsou uvedeny výše, a které po provedení pozemkových úprav v některých sledovaných územích nastaly, však ani kladně k situaci s hospodařením se zvěří a úživností honitby nepomohly. Jde například o situace, kdy se ne úplně šetrně navrhnou protierozní či vodohospodářské opatření, jelikož při těchto projektech není dostatek prostoru pro diskusi se zdejšími přirozenými ekology, jakými byly, jsou a do budoucna by i být měly, myslivecké spolky. Ty jsou, v některých případech po realizaci takovýchto opatření, sužovány ochránářskými organizacemi, které spíše přírodě ubližují svými častými scestnými nařízeními a regulacemi, které jdou proti zdravému, v minulosti přirozeně zaběhlému systému.

Díky nabytým zkušenostem, se opět ukazuje, že by se mělo více diskutovat o těchto záležitostech s mysliveckými organizacemi, na které by se měla následně přenést i péče a tudíž zodpovědnost za tyto vzniklé plochy. Zapojením ploch pro zvýšení úživnosti honitby, kterými jsou zejména biopásky, zvěřní políčka a vhodné nově vzniklé prvky rozptýlené zeleně v krajině do používaných prvků ÚSES, by se jistě práce se zvěří zvedla na vyšší úroveň mysliveckého hospodaření.

A krajinný ráz, zlepšený o pohyb drobné zvěře, by se v očích pozorovatele stal lákavějším pro pobyt v takové přírodě.

V krajině, která by opět udělala krok zpět. Tam kde byla před mnoha lety. V době, kdy byla krajinou přírodní. Řídme proto krajinu kupředu, podle dávno vymyšlených zásad, které utvářeli naši předci. Držme se při budování dnešní krajiny nabytých zkušeností našich předků - lokátorů, rybníkářů, myslivců a lesníků.

Zda-li se vrátí tyto vynaložené finanční investice do přírody zpět, s jistotou říci nelze. Jistě však lze říci, že se vrátí zpět v nových životech.

Seznam literatury

Odborná literatura

BUČEK, A., LACINA, J. *Přírodovědné východisko ÚSES*. Brno: Doplněk, 1995.

BULÍŘ, P., ŠKORPÍK, M. *Rozptýlená zeleň v krajině: typologie, rozšíření, navrhování, zakládání a pěstování*. [1. vyd.]. Průhonice: Výzkumný ústav okrasného zahradnictví, 1987, 26 s.

BUMBA, J. *České katastry od 11. do 21. století*. Praha: Grada, 2007. 190 s. ISBN 978-80-247-2318-1.

BURIAN, Z., a kol. *Pozemkové úpravy*. Praha: Consult, 2011. 207 s. ISBN 80-903482-8-9.

ČERVENÝ J., A KOL. *Encyklopedie myslivosti*. Praha: Ottovo nakladatelství s.r.o. 2003, 591 s. ISBN 80-7181-901-8

ERHARDT, A., THOMAS, J.A. *Lepidoptera as Indicators of Change in the Semi-natural Grasslands of Lowland and Upland Europe*. London: Academic Press, 1991. pp. 213-236.

HANZAL V., KUBOVÁ J., PTÁČNÍKOVÁ V. *Hospodaření se zvěří – cvičení*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, zemědělská fakulta. 1998, 177 s. ISBN 80-7040-272-5

HAVERT, P., CORSON, P., VERDER, E. *Myslivost*. Praha: Svojtka a Vašut, 1996. 338 s. ISBN 80-7180-083-X

HLAVÁČ, V. a kol. *Rozšíření migrace vybraných druhů velkých savců v České republice*. Havlíčkův Brod: AOPK ČR, 2000

JONÁŠ, F., a kol. *Pozemkové úpravy*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1990. 511 s. ISBN 80-209-0106-X.

JONSEN, I. D., FAHRIG, L. *Response of generalist and specialist insect herbivores to landscape spatial structure*. Land.Ecol., 1997. pp. 185-197.

KAVKA, B., ŠINDELÁŘOVÁ, J. *Funkce zeleně v životním prostředí*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1978, 235 s.

- KOLEKTIV OMS PRAHA 3. *Penzum znalostí z myslivosti – nové vydání*. Praha: Druckvo, spol. s r.o., 2009, 850 s. ISBN 978-80-904056-9-1.
- KUBA, B. *Historie a vývoj katastrální evidence v Českých zemích. Pozemkové úpravy*, 2006, 56, s. 20-23.
- LÖW, J., MÍCHAL, I. *Krajinný ráz. Kostelec nad Černými Lesy: Lesnická práce*, 2003. 552 s. ISBN 80-86386-27-9.
- LÖW, J. a kol. *Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability*. Brno: Doplněk, 1995.
- LÖRTSCHER, M., ERHARDT, A., ZETTEL, J. *Local movement patterns of three common grassland butterflies in a traditionally managed landscape*. Bull: Soc. Entomol., 1997. pp 70: 43-55.
- MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E. *Metodické postupy projektování lokálního ÚSES*. Brno: Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně, 2005.
- MARADA, P. *Negativní vlivy zemědělství na myslivost a možnosti jejich snížení*. Myslivost, svazek 59, č. 4. 30-32 s. ISSN 0323-214X.
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova a České republiky na období 2007-2013*. Praha: Ministerstvo zemědělství Č, 2007. s. 324.
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Pozemkové úpravy: nástroj pro udržitelný rozvoj venkovského prostoru. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Ministerstvo zemědělství, 2011, 28 s. ISBN 978-80-7084-944-6.
- MOTTL, S., A KOL. *Myslivecká příručka (druhé přepracování a doplněné vydání)*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství. 1970, 301 s. ISBN 07-033-70-04/55.
- NĚMEC, J. *Pozemkové právo a trh půdy v České republice*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 2004. 391 s. ISBN 80-86671-12-7.
- NĚMEC, J., VRÁBLÍKOVÁ, J. *Projektování pozemkových úprav*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E.Purkyně, fakulta životního prostředí, 2000. 227 s.
- PETRÁŇOVI, J., PETRÁŇOVÁ, L. *Rolník v evropské tradiční kultuře*. Praha: Set out, 2000. 216 s.
- PONDĚLÍČEK, J. *Myslivost – vznik, současnost a směřování*. Myslivost: Stráž myslivosti, roč. 59, č. 12. 2011, s. 12.

RYBÁRSKY, I., ŠVEHLA, F., GEISSÉ, E. *Pozemkové úpravy*. Bratislava: Alfa, 1991. 357 s. ISBN 80-05-00873-2.

SEIK, J. *Katastr nemovitostí*. Stručný výtah z přednášek na ČZU, Praha, 1996.

SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*. Praha: Naděžda Skleničková, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-0-0.

STRIJKER, D. *Marginal lands in Europe – cause of decline*. Basic,Appl.Ecol., 2005. 6: 99-106 pp.

ŠVEHLA, F., VAŇOUS, M. *Pozemkové úpravy*. Praha: ČVUT, 1995. 146 s. ISBN 80-01-01277-8.

TOMAN, F. Historický vývoj pozemkových úprav v Českých zemích. *Pozemkové úpravy*, 2006. 58, s. 17-19.

VLASÁK, J., BARTOŠOVÁ, K. *Pozemkové úpravy*. Praha: ČVUT, 2007. 168 s. ISBN 978-80-01-03609.

VINKLER, F. *Geodézie*. Praha: Vysoká škola zemědělská, 1994. 335 s.

VITÁSKOVÁ, J., MATĚJÍK, M. *Příručka katastru nemovitostí*. Brno: MZLU, 1999. 71 s.

VLASÁK, J., BARTOŠOVÁ, K. *Pozemkové úpravy*. Praha: ČVUT, 2007. 168 s. ISBN 978-80-01-03609.

Legislativa

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech.

Předpis č. 30/2014 Sb. Nařízení vlády o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti.

Zákon č. 499/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky vydané k jeho provedení.

Internetové zdroje

CUZK. Katastr nemovitostí ČR [online]. Vystaveno 2012 [cit. 2012-11-24].

Dostupné

z: <http://cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=0&AKCE=DOC:10-KATASTR_HISTORIE>.

Drápela, M., Stachoň, Z., Tajovská, K. Druhá berní rula [online]. Vystaveno 2005 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z:

<<http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/dejiny/obsah.php?show=102>>.

Drápela, M., Stachoň, Z., Tajovská, K. Stabilní katastr [online]. Vystaveno 2005 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z:

<<http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/dejiny/obsah.php?show=108>>.

Havlát, F. Biopásy pomozte naší krajině! [online]. Vytaveno 2007 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<http://www.myslivo.cz/Casopis-Myslivo/Myslivo/2007/Prosinec---2007/BIOPASY-POMOZTE-NASI-KRAJINE!>>.

Hanke, M. Zakládání biopásů a zvěrních políček v MS Angelika po dvou letech. [online]. Vytaveno 2009 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<http://www.myslivo.cz/Casopis-Myslivo/Myslivo/2009/Zari---2009/Zakladani-biopasu-a-zvernich-policek-v-MS-Angelika>>.

Dubovská, V. Krajinná zeleň Podyjí: stromy, aleje a ostatní typ rozptýlené zeleně v regionu Národního parku Podyjí. Správa národního parku Podyjí. [online].

Vytaveno 2011 [cit. 2014-10-24].

Dostupné z: <www.nppodyji.cz>.

Operační program životního prostředí. Prioritní osa 6: Dotace pro zlepšování stavu přírody a krajiny. [online]. Vytaveno 2014 [cit. 2014-10-24].

Dostupné z: <<http://www.opzp.cz/sekce/372/prioritni-osa-6/>>.

Zedek, M. Biopásy a dotace. [online]. Vytaveno 2015 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<http://www.koroptvicky.estranky.cz/clanky/koroptev/biopasy-a-dotace.html>>.

Marada, P. Pozemkové úpravy jako nástroj správného mysliveckého hospodaření. Vytaveno 2007 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<http://www.myslivo.cz/Casopis-Myslivo/Myslivo/2007/Duben---2007/Pozemkove-upravy-jako-nastroj-spravneho-myslivecke>>.

Janota, J. Význam doprovodné zeleně pro chov zvěře v kulturní krajině Podřipska. [online]. Vytaveno 2010 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Cervenec---2010/Vyznam-doprovodne-zelene-pro-chov-zvere-v-kulturni>>.

Ministerstvo zemědělství. Metodická příručka pro žadatele o příspěvky na vybrané myslivecké činnosti. [online]. Vytaveno 2014 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z:

<http://www.praha.eu/public/ab/e9/73/1885543_509130_Metodicka_prirucka_pro_zadatele_o_prispevky_na_vybrane_myslivecke_cinnosti.pdf>.

Operační program Životního prostředí 2014 – 2020. Verze 5 – MPŘ. [online]. Vytaveno 2014 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15567-5_verze_opzp_2014_2020.pdf>.

AOPK ČR. Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu: Obnova a péče o krajinné prvky. [online]. Vytaveno 2015 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <http://www.dotace.nature.cz/bezlesi-opatreni/obnova-a-pece-o-krajinne-prvky.html>>.

ČMMJ. Historie lovu a myslivosti. [online]. Vytaveno 2009 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>>.

LESY ČR. Myslivecké hospodaření. [online]. Vytaveno 2012 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<https://www.lesycr.cz/do7/popis/Stranky/myslivecke-hospodareni.aspx>>.

Marada, P. Chrání myslivci přírodu a krajinu?. [online]. Vytaveno 2010 [cit. 2015-3-24].

Dostupné z: <<http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Duben---2010/Chrani-myslivci-prirodu-a-krajinu->>.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Biopás na Příbramsku, zdroj: http://uroda.cz/biopasy-do-zemedelske-krajiny-patri/	38
Obrázek 2: Ukázka biopásů na Kyjovsku, zdroj: http://www.photoextract.com/cs/foto/389111.html	39
Obrázek 3: Ukázka práce v programu Microstation, zdroj: vlastní	51
Obrázek 4: Ukázka práce v programu ArcMap, zdroj: vlastní	52
Obrázek 5: Biocentrum Přídolí, zdroj: vlastní	53
Obrázek 6: Biokoridor Strážný vrch, zdroj: vlastní	53
Obrázek 7: Interakční prvek, zdroj: vlastní	54
Obrázek 8: Navržené biocentrum „K Zahrádce“, zdroj: vlastní	54
Obrázek 9: Výřez mapy plánu společných zařízení při KPÚ Přídolí, zdroj: vlastní	56
Obrázek 10: Výřez mapy Plánu společných zařízení s vyznačeným navrženým biopásem č. 1., zdroj: vlastní	62
Obrázek 11: Výřezy mapy Plánu společných zařízení s vyznačeným navrženým biopásem č. 2, zdroj: vlastní	63
Obrázek 12: Mapa k.ú. Přídolí s vyznačenými souvisejícími honitbami, zdroj: vlastní	64

Seznam tabulek

Tabulka 1: Půdní představitelé	44
Tabulka 2: Průměrné měsíční teploty vzduchu	45
Tabulka 3: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 0 °C a vyšší	46
Tabulka 4: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 5 °C a vyšší	46
Tabulka 5: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 10 °C a vyšší	46
Tabulka 6: Období s průměrnou denní teplotou vzduchu 15 °C a vyšší	46
Tabulka 7: Měsíční úhrn srážek.....	47
Tabulka 8: Fenologické poměry	47
Tabulka 9: Přehled cestní sítě v obvodu pozemkových úprav.....	57
Tabulka 10: Přehled o výměře pozemků pro vodní plochy	58
Tabulka 11: Přehled o výměře pozemků pro prvky ÚSES.....	59
Tabulka 12: Bilance druhů pozemků před a po KPÚ	60